

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szombat, december 10-én.

340. szám.

Kavarodás.

Könnnyü Hamupipókének! Neki magasabb hatalmak segédkeznek még abban is, hogy az összekevert árpát meg kölest reggelig kiszemezze a kosárból. De józan észszel senki emberfia nem csinál rendet abban a kosárban, ahol most a legbolondabb és legellentétebb híreket kavargatja össze a szenzáció-hajhászat. Hiszen, hogy csak egyről essék szó, báró Fejérváry Gézával se tudja az ember, mit csináljon. Az egyik veréb azt mondja róla, hogy a Krieghammer maradása az ő bukása, a másik pedig ugyanakkor azt csiripolja, hogy már a napokban ő ül a Bánffy örökébe.

Áldatlan munka ilyenkor a Hamupipóke kísérletébe kontárkodni. A válságos napokkal együtt jár, hogy gombamód üsse fel a fejét egész csomó vad kombináció. S aki selejtezni akarná, mintha csak egy lázbeteg fantáziálásával próbálna polemizálni. Nem józan embernek való foglalkozás ez. De azt viszont nehéz szó nélkül hagyni, hogy micsoda glosszák teremnek a Tisza-javaslat körül. Nem várta ugyan senki, hogy rajongani fognak érte, még a generálisnak sem telik benne gyönyörűsége, de ahogy ezt a kis javaslatot magyarázzák, csürik és csavarják, az ugyan tulmegy minden elképzelhető határon. Egyszerűen rá akarják fogni, hogy ez a generális és a szabadelvűpárt legkedvesebbik magzatja, akiben nekik kedvük telik. Talán még a liberális reformoknak sem örvendtek úgy, mintennek

a pólyás kicsikének — úgy emlegetik legalább az ellenzéki glosszák. És talán még a naiv közönségből is sokan ülnek fel a glosszáknak.

Nincs ez pedig rendjén. A szabadelvű párt egy perczig sem áltatta magát, hogy valami nagyon szemrevaló javaslattal ajándékozza meg az országot, amikor a parlamenti helyzet kényszerítő nyomása alatt azt a bizonyos felhatalmazást gondolta ki. Csak úgy tett, mint akinek a lába fáj — mankót csinált magának, mert járni és előrehaladni muszáj. Volt neki olyan javaslata is, nem is egy, amelyik a haladás lehetőségét a megszokott formában biztosíthatta volna, de mihaszna, mikor az obstrukció tüzes vassal rakta ki az ország utját és kimondta, hogy eleven lábbal senki ne próbáljon erre az utra lépni. Így kellett aztán a mankóra gondolni, ami nem tetsző dolog senkinek, a szabadelvű pártnak sem. Csak valami expediens, amelyik a bajon átsegíthet. S mégis milyen sokan vannak, akik mindenféle el akarnak hitetni, hogy ez a Tisza-javaslat egyenes szívtől szakadt a szabadelvű pártnak. De hiszen csak a próbán fordul meg a dolog. Próbálja az ellenzék megszavazni az indemnityt, amire a végén volt már egy-két példa, s ám fürkészszék akkor, hogy vajjon a szabadelvű párt csakugyan olyan gyönyörűséggel kapaszkodik-e ahhoz a bizonyos javaslathoz.

Aki azt a felhatalmazást kigondolta, s akik elfogadták: nem voltak szerelme-

sek bele. Ugy képzelték, hogy kettős czélt szolgálhat. Vagy a pusztá megjelenése is elegendő lesz, hogy az obstrukció veszedelmét elhárítsa (mert elvégre az ellenzékéről is szabad volt föltenni, hogy egy kicsit megijed a törvényen kívüli állapottól), vagy pedig legrosszabb esetben jó lesz az archivumba, ahonnan jövő idők historikusai bizonyítani fogják vele, hogy Magyarországon akkor sem volt egészen törvénytelen állapot, amikor pedig az ellenzék terrorizmusa minden törvény előtt becsukta az ajtót. De többet aztán senki sem gondolt a Tisza törvényjavaslatáról. S ki tudja, nem riasztotta volna-e meg az obstrukciót ez a javaslat, ha a szabadelvű pártnak több tagja maga is meg nem riad? Mert amilyen bizonyos, hogy egy sor tiszteletreméltó férfinak kiválása új életet öntött az elhaló obstrukcióba, olyan könnyű föltenni, hogy ez az obstrukció egészen elhamvadt volna, ha a javaslatban rejlő elijesztő szándékot az egész egységes párt erősíti.

Nem így történt. S megengedjük, hogy Musset Alfréd egyik legszebb mondatát így is lehet fordítani: „még a szándék szüzi lány — de a tett már kurtizán.” S azt a kétségtelenül tiszta szándékot, mely a javaslat kigondolásában rejlett, a valóság más színben tüntetheti fel. De azok a glosszák, amelyek most százával vonulnak fel, akkor is igazságtalanok. S rosszhiszeműség van benne, ha a szükség-javaslatot olyannak akarják feltüntetni, mint amelyikben

John Gabriel Borkman.

(Ibsen színműve. Fordította Jászai Mari. Első előadása a Nemzeti Színházban 1898. december 9-én.)

Barátaimnak, akik szeretik a darabokból kihámozni a théziseket, és akik e hagyománytól bizonyára most sem fognak szívesen eltérni, ajánlhatom a következő tételket, mint amelyek a „John Gabriel Borkman”-ból könnyű szerrel kihalászhatók:

1. A nagyravágyásnak előbb-utóbb rossz vége szokott lenni.
2. Minden ember boldogulásának más-más a föltétele és e föltételek közt örök a diszsonancia.
3. A sziv hidegsége az élet megrontója. És így tovább. A tendenciák egész láncolatát bele lehet magyarázni Ibsen színművébe és ezt el sem is fogják mulasztani. Mert a bíráló a szerzőtől ma nem azt kérde, hogy mit írt, hanem azt, hogy mit akart írni? A kritika ma nem néz többé, csak kukucskál. Nem keresi a gondolatot, csak a mellékgondolatot. Előtte közömbös az, hogy a szerző megverte-e vagy elvesztette-e a csatát, csak az érdekli, hogy mi volt a szerző haditerve. Nem vizsgáljuk felül a mérleget, csak az előirányzatot. Nem vagyunk kíváncsiak a szerző kéziratára, csak a notice-könyvére. És ha a bírálónak nem sikerül kiderítenie a szerző titkos gondolatait, úgy maga tol bele a szerző darabjába egy rejtett tendenciát, és a darabot aszerint találja jónak vagy rossz-nak, amint a szerzőnek sikerült vagy nem

sikerült megoldania azt a tételt, amelyet — a bíráló állított föl! Szóval, mi azt kívánjuk Ibsentől, hogy írja meg a mi darabunkat és így Ibsennek körülbelül ezer „John Gabriel Borkman”-t kellene írnia.

Perszesok esetben az író maga is az oka annak, hogy darabját a probléma keresztülvitele szempontjából és nem az elvont irodalmi érték szerint becsülik. A szerző maga is sokat lo-csig darabjáról — előszavakban és intervi-ewokban — és előre bejelenti, hogy legközelebb melyik sarkából dönti ki a világot. Ezzel természetesen följogosítja a bírálót arra, hogy utóbb kutassa, áll-e még a szerző darabja után is a világ vagy sem? A szerző, ha igazi művész, rendszerint öntudatosan dolgozik, de a történetben van akárhány példa az ellenkezőjére is. Botticelli a szeretőjét akarta megfesteni és a képből egy Madonna lett, amely a szép Gitánára csöppet sem hasonlított. A művész egy szent deliriumában kedvesét olyan átszellemültnek látta, amilyen a valóságban soha nem volt. Vajjon rosszabb lett-e a kép az által, hogy a művész itt nem oldotta meg a kitűzött problémát? Nem lett rosszabb, sőt mestermű lett.

„John Gabriel Borkman”-t gyönyörű darabnak tartom és élvezetemet nem rontom meg azzal, hogy barátaimmal együtt (a külföldi kritika nyomán) keressem benne a thézist, az irányzatos vagy szimbolikus elemet, a szociális vagy világi „háttérét.”

John Gabriel Borkman ezelőtt bankigazgató volt. A közélet egyik starja. Aztán jött egy katasztrófa és feje fölé minden összeomlott. Világboldogító ábrándjaiban elmerülve, rengeteg összegnek veszték el a kezén: bankletétek, értékpapírok; szóval, idegen jószágok.

Létesíteni akart nagy közlekedési utakat, amelyek behálózják az egész világot; gyárakat, ipartelepeket és mindezt saját hatalmas növelésére és az egész emberiség üdvösségére.

A rábizott értékekkel azonban nem tudott bánni és ez volt veszte. Mint „síkkasztót” öt évi börtönre ítélték és a társadalomból kizsáztották. Most épen nyolcz esztendeje, hogy a börtönből kiszabadult. Azóta síváran éli napjait és esztendeit egy birtokon, a főváros közelében. Nejeének ikertestvére, Rentheim Ella engedte át a birtokot neki és Gunhildnak (ez Borkmanné neve), mert a bukott embernek nem lehet saját vagyona.

Ella valamikor szerette Borkmant, sőt szereti ma is. Mind a ketten özbe csavarodtak. Ma már öregek. Mikor a Borkman-család katasztrófája bekövetkezett: Ella magához vette John Gabriel kis fiát és elhalmozta minden gyöngédséggel, amelyet az apa iránt érzett vonzalma sugalt neki. Gunhilddal, a nővérevel, aki abban a harcban, amelyet az ikertestvérek egykor Borkman szivéért vívtak, győztes maradt, immár nyolcz éve, hogy nem találkoztak.

Nyolcz év múltán, egy téli este Ella felker-

gyönyörűsége telik minden igaz liberálisnak. Ilyet az ő régi fegyvertársai nem fognak gondolni sem Tisza Kálmánról, sem a szabadelvű pátról. S hogy mégis kivonultak s ilyenformán akaratlanul is egy táborba álltak a szándék meggyanúsítóival, épen ebben rejlik az ő lépésük nagy hibája. Ma úgy áll a dolog, hogy gróf Csáky Albin egyet látszik érezni Molnár apáttal. Legalább az ország így nézheti a helyzetet, miután a káromló képviselők eddig még nem igen iparkodtak az elválasztó határvonalakat minden irányban megjelölni. Ha ez megtörténne, nyilván mégis csak ki kellene derülni, hogy a kivonulás után is csak a szabadelvű párthoz állnak a legközelebb.

Igy pedig ahány tábor, mind nekik szegzi a maga mágnesét. Az Apponyisták, a konzervatívok, talán még a néppárt is vonzani próbálják. Tegnap óta pedig még a mumiákról is olyan hír jár, hogy mozogni akarnak. A méltóságos főrendek készülnek egy kis tüntetésre s olyanforma akcióba akarnak fogni, amely őket a disszidensekkel állítaná egysorba. A dolog nincsen minden humor hijával, mert a főrendek idáig nem árultak el olyan türelmetlen munkakedvet, amelyik be sem tudná várni, míg az országos dolgok a parlamenti országúton a méltóságosak házáig nem jutottak. A sietés szenvedélye idáig nem győzte őket. De most ők is kiállnak s valami formát keresnek, hogy a kavardásban magukról életjelt adjanak. Értekezletre akarnak gyűlni, ahol a Tisza-javaslat ellen tüntessenek. Talán még valami tüntető körmenetre is szánják magukat, ha ugyan a podagrás lábak ilyen áldozatra is készek a haza szolgálatában. Szóval: a disszidensek akciója, mint valami nagy kö, beleesett a méltóságos álló vízbe s még ott is nagy kavardást csinált. A kis reakzionáriusok már nem tudnak megmaradni a barlangjaikban, mert azt hiszik, hogy az ő ide-

jük következett el. S a disszidensek talán még sem így gondolták ezt.

Hogy fogja magát ez az új csoport minden kísértéssel szemben tartani, ma sem kétséges. Elvégre ezek a kritikus napok csak leperegnek s úgy képzeljük, hogy amikor majd a khaoszól formák kezdenek kibontakozni, a rokonelemek mégis csak találkozni fognak. A mumiák pedig megfordulnak és tovább alusznak...

A politikai helyzet.

A mai nap legjelentősebb momentum Szilágyi Dezső végleges lemondása a Ház elnökségéről. A Ház ennek következtében új elnökválasztással áll szemben, mely, ha az ellenzék nem gördit elébe nagyobb akadályokat, a jövő hét elején fog végbemenni. A függetlenségi párt ugyan ma este elhatározta, hogy nagyobb vitát provokál az elnökválasztás körül, ami az ő terminológiájuk szerint obstrukciót jelent, de politikai körökben azt hiszik, hogy ez az obstrukció nem fog a legszélsőbb eszközök alkalmazására vezetni.

Egy másik pozitív eseménye a napnak, hogy Josipovich Imre megkapta a felmentést és az új horvát miniszter is ki van nevezve Cseh Ervin, szerémi főispán személyében.

A kilépők száma ma csak eggyel szaporodott: Leidenfrost Lászlóval, ki tegnap még aláírta a Tisza-féle javaslatot, ma pedig ezt az aláírást visszavonta.

Érdekes momentum még a horvát képviselők zágrábi konferenciája. Ebben elhatározták, hogy bár a Tisza-féle javaslatot alá nem írják, a szabadelvű párt akciójához mindenben csatlakoznak és az obstrukciót hevesen elítélik.

A mai nap eseményeiről a következő tudósításokban számolunk be.

(A horvát miniszter felmentése.)

Josipovich Imre horvát miniszter felmentését a hivatalos lap holnapi száma közli. Az új horvát miniszter kinevezését pedig már a vasárnapi szám hozza, miután erre vonatkozólag a miniszterelnöknek és a horvát háznak együttes felterjesztése már érkezett ő felségétől.

(Az utólag megfontoló.)

A szabadelvű párt elnökéhez, báró Podmaniczky Frigyeshez a mai nap folyamán egy újabb kilépő-nyilatkozat érkezett.

Leidenfrost László, aki a Tisza-féle javaslatot is aláírta, (még pedig nem a benyújtás napján, hanem két napi megfontolás után) ma kilépését a következő levéllel tudatta:

Budapest, december 8.

Nagyméltóságú Elnök ur!

A tegnapielőtti pártértekezlet határozatához hozzájárulván, én a Tisza Kálmán képviselő ur által benyújtott törvényjavaslatot pillanatnyi meglepetés és a kifejtett sürgetés hatása alatt aláírással elláttam. De a törvényjavaslat áttanulmányozása, annak a célja és a lehetséges következmények alapos megfontolása után azon meggyőződésre jutottam, hogy ezt elhamarkodtam. Hazám javát előmozdítani képviselői kötelességem. Annak teljesítésénél igaz és lelkiismeretes meggyőződésemet kell követnem. Ez pedig azt kívánja, hogy a bíráló és elhatározás szabadságát megőrizzem arra az időpontra, midőn az indemnity s más szükséges törvények létre nem jöhetnek s a kormány bizonyos intézkedéseket tesz. A teljes szabadság megőrzése arra, hogy ellenőrzési képviselői kötelességemet előleges lekötöttség nélkül teljesíthessem, valamint a teljes szabadság megőrzése arra, hogy a kormány törvényes jogát tulbaladó intézkedésekkel szemben előleges lekötöttség nélkül adhasam szavazatomat a felmentésre vagy a felelősségre vonásra: képviselői kötelességem! És ez a kötelesség erősebb és magasabb, hogysem nyíltan be ne vallanám, hogy hozzájárulásom a javaslatához elhamarkodott volt. A szabadelvű program minden alkotmányosértést kizár. Én pedig már tévesen vagy helyesen, ezen lépés szükségessége és alkotmányossága iránt légyószhetetlen aggodalmakat táplálok.

Ezek után férfias kötelességemnek tartom, hogy meggyőződésemet követve, kérjem, hogy aláírássomat meg nem történtnek tekintsék. Együttal tisztelettel kijelentem nagyméltóságodnak, hogy a szabadelvű program teljes fentartásával a szabadelvű-pártból ezennel kilépek és a földművelésügyi bizottsági tagságról lemondok.

Fogadja nagyméltóságod kiváló tiszteletem nyilvánítását,

melylyel maradtam
őszinte híve

Leidenfrost László s. k.
országgyűlési képviselő.

resi Gunhildot. John Gabriel fia, Erhard, ekkor már édes anyjánál van. Gunhildnak fantasztikus terve vanak vele. A fiúnak jóvá kell tennie mindazt, amit apja a Borkman név ellen tett. Nagynak, híresnek és erősnek kell lennie: egy fényes siremléknek John Gabriel hantjai fölött!

Ez Gunhild hadi terve.

Amde John Gabriel még nem mondott le arról, hogy ő maga lépjen ki újra a világba és fölküzdje magát másodszer is a dicsőség tetőpontjára. Nyolcz éve már, hogy nem érintkezett a külvilággal, sem a természettel, sem az emberekkel (a feleségével sem), csak az öreg Foldal Vilmos keresi föl elhagyatottságában. Foldal maga is elvesztette vagyonát a Borkman bankján, most napi-díjas a minisztériumban, de azért Borkmanra nem haragudott meg, sőt naponként meglátogatja.

Mikor Ella azon a téli estén (amelyen az egész darab lejátszódik) fölkeresi nővérét, a mennyezet fölött az emeletről egyhangú léptek nesze hallatszik.

— Ki jár odafenn? — kérdi Gunhildtól.

— John Gabriel Borkman, feleli nővére. Igy jár ő már föl és alá nyolcz év óta, mint egy beteg farkas.

Ella szíve összeszorul, megérezve azt a borzasztó kriptaszagot, amely e házat betölti. Meg szeretne menteni legalább valamiké: Erhard ifju boldogságát, amely e légkörben elpusztul. Fölkeresi tehát Borkmant és megkéri, engedje át neki a fiát. Ő ráhagyja ösz-

szes vagyonát (hisz orvosai úgy sem jósolnák neki már hosszú életet), és Erhard vegye föl a Renheim nevet, hogy e név végkép ki ne haljon.

Borkman és Ella találkozója a dráma csúcspontja. Borkman megvállja Ellának, hogy szívében mindig égett iránta egy titkos láng. De egy másik ember, aki szerette Ellát, segítségére volt Borkmannak nagyravágó terveiben, az ő támogatásával nyerte el a bankigazgatói állást, — hálából John Gabriel lemondott Elláról.

Ella összerézzen, mikor e vallomást hallja. Hogyan? John Gabriel akkor eladta szerelmét? Oh, ez volt a legnagyobb gyilkosság, amit életében elkövetett, mert megölt vele két lelket: a magát és Renheim Ellát, mind a kettőt örökös-örökre!

És ugyanaz a „jó barát,” akinek John Gabriel akkor eladta szerelmét, utóbb mégis azt hitte, hogy Borkman utjában áll és ő miatta nem nyerheti meg Ella szerelmét (e hitte alapos is volt), tehát bosszúból följelentette Borkmant, visszaélve a kezei közt lévő baráti intim levelekkel, és ez okozta akkor John Gabriel bukását.

Igy törték össze Borkmann és Ella kölcsönösen egymás életét.

Ella most legalább Erhardot óhajtja: a John Gabriel fiának gyöngédsége sugározza be élete alkonyát! De terveibe beleszól Erhard anyja. Nem engedi ki kezéből a fiát, Erhardra neki szüksége van, hogy álmaj majdan megvalósuljanak.

Amde Erhardban kitör és forr az ifjuság láza. Ő nem akar e pillanatokban szerepelni, nem akar dolgozni, nem akar semmit, csak szeretni! És egy fiatal elvált asszony társaságában Olaszországba utazik...

John Gabriel pedig azon a téli éjszakán (mert közben kigyúltak a norvég égen is a csillagok) elhagyja magányát és Ellával együtt fölmegegy egy magaslatra, ahol régente annyiszor járt és ahol egy pádon meg lehet pihenni. Nyolcz év múltán először látja a megszűnt jégmezőket, a végtelen tengert, a hajók szálló füstjét, és hallja a közel gyárakból a gépek kattogását, mert a gépek dolgoznak nappal és dolgoznak éjjel. Mindezt a lázas és dicsőséges munkát ő akarta egykor megcsinálni. De nem csinálhatta meg. Egyszerre csak mintha fagyos kéz nyúlna szívéhez. A nagy, az erős John Gabriel leroskad egy padra és meghal. Ella betakarja köpenyével. Gunhildnak, aki cselédjével együtt Borkman keresésére jött, a hönymokon haladva a világos éjszakában, Ella oda nyújtja a kezét: — Megölte a hideg! mondja. Most már bátran kezet foghatunk. Ime egy halott és két árnyék!...

Aki ezt a mesét elolvassa — úgy vélem — Ibentől legelsőbben is azt a homályt kéri számon, amely John Gabriel Borkman alakját körülveszi. Szent-e, vagy örült, vagy bűnös? Ugy vélem, hogy mind a három. Az alakot lehetetlen megérteni, ha nem hozzuk közelebb

A Ház folyosóin azt is beszéltek, hogy gróf Csáky Lajos és Veszter Imre is kiképnék, de Veszter Imrere nézve ezt a hírt este félhivatalosan megczáfolták.

(Elnökség részleteiben.)

Mintán Szilágyi Dezső végleg lemondott a Ház elnökségéről, a Háznak első feladata az új elnököt megválasztani. Az ellenzék, értesülésünk szerint, az elnök-választás határidejének kitűzése ellen nem fog nagyobb akadályokat gördíteni. Láng Lajos ennek következtében késznek jelentkezett a Ház elnökének megválasztásáig a Ház üléseit vezetni. Ha azonban obstrukció indulna az elnök-választás ellen is, akkor úgy ő, mint Kardoss Kálmán, nyomban lemondanának és az ülések vezetését korelnökre kellene bízni. A Ház ezidő szerint legidősebb tagja Madarász József, a függetlenségi és 48-as párt tagja, ki a hozzáintézet kérdésre kijelentette, hogy ha kell, hát elfoglalja az elnöki széket.

Érdekes, hogy a házszabályok az elnök-választásról csak a Ház megalakulása alkalmából intézkednek, lemondás vagy megüresedés esetére történendő választásra nincsenek benne intézkedések előrelátva.

Az elnök-választásról szóló szakaszok így hangzanak:

16. szakasz. A korelnök az igazolt képviselőket a Ház tisztviselőinek még azon ülésben vagy a legközelebbi köznapon tartandó ülésben való megválasztására hívja fel; szükséges azonban, hogy ezen képviselők száma az összes képviselők számának általános többségét képezze.

A mennyiben a horvát-szlavon országgyűlés képviselőit még el nem küldötte volna, csak a magyarországi képviselők többségének jelenléte szükséges.

17. szakasz. Először az elnökre történik a szavazás, ekképen: a korjegyzők egyike betűrend szerint felolvassván a 16. § értelmében jogosult képviselők neveit, ezek egyenként a felállított szavazati vederbe teszik szavazati jegyeiket. — Az első felolvasás alkalmával jelen nem voltak nevei — szavazataik beadhatása tekintetéből — még egyszer felolvasatnak s azután a korelnök felügyelete alatt a korjegyzők a gyűlés színe előtt

összeszámítják a szavazatokat s a korelnök ki mondja az eredményt.

A függetlenségi és 48-as párt ma délután hat órára értekezletre hívta össze a fővárosban levő összes tagjait, hogy az elnök-választásra vonatkozólag egyöntetű határozatot hozzon. Az értekezlet, melyen Kossuth Ferenc elnököt, rövid tanácskozás után elhatározta, hogy az elnök-választásnál nagyobb vitát rendez (ami magyar szóra fordítva annyit tesz, hogy az elnök-választás ellen is obstruálni akar) és a választásra vonatkozólag érinkezésbe lép a többi ellenzéki pártokkal.

Hír szerint az ellenzék és a szabadelvű párti kilépettek gróf Csáky Albint fogják az elnökségre jelölni.

(Az új elnökség.)

A szabadelvű pártkörben mint elnökjelöltet ez időszerint csakis gróf Tisza Istvánt emlegetik. De ez a jelölés ma még nem tekinthető véglegesnek. Aelnök gyanánt Dániel Gábort emlegetik.

(A disszidensek értekezlete.)

Az eddig kilépettek ma délután ismét konferenciára gyűltek össze gróf Csáky Albinelnök lése alatt, mely értekezleten további maguktartását illetőleg tanácskoztak. Egyelőre tartózkodnak egy pártkötél alakításától, mert bevárják Szilágyi Dezső elhatározását, hogy ő hová fog csatlakozni. Kilépésük indokairól, további magatartásuk irányáról pedig Emmer Kornél vasárnapi beszámolója fog nyilvános tájékoztatást nyújtani. Emmer ezt a beszámolót Nagyszombaton tartja. A disszidensekhez csatlakozott ma Blaskovich Sándor, ki tudvalevőleg már néhány hét előtt lépett ki a szabadelvűpártból.

A disszidensek értekezletéről éjjel a következő kommuniké jelent meg:

A szabadelvűpártból kilépett képviselők ma délután ismét összejöttek a budai Andrassy-palotában és több órán át tanácskoztak. A bizalmas tanácskozásra összegyűlteket „minden felszólalásukban jellemzi a királyhoz és az alkotmányhoz való törhetetlen ragaszkodás.” Egyelőre még külön párttá nem alakulnak s így határozatokat nem hoztak, hogy a legelőbb alkalommal már akcióra lépnek, az elhatározott dolog. Az elnök-választással szemben magatartásuk az, hogy oly jeláltre adják szavazatukat, akiben a többségen kívül az ellenzéki

pártok bizalma is megnyugszik, mert nézetük az, hogy a politikai és parlamenti viszonyok provokáló elmérgesítése csak szaporitáná a bajokat és nehézségeket és súlyosbitáná a parlamenti helyzetet. A kilépettek elhatározták, hogy habár egyelőre külön párttá nem alakulnak, az eseményekkel szemben várakozó álláspontot foglalván el: naponkint mégis összejönnének.

A mai konferencián jelen voltak: gróf Csáky Albin, Andrassy Gyula, Sándor és Tivadar grófok, gróf Batthyány Lajos és Tivadar, Györfy Gyula, Chorin Ferenc, Dobóczy Ignác, Enyedy Lukács, Emmer Kornél, báró Fiáth Miklós, báró Harkányi János, gróf Hieronymi Károly, Leidenfrost László, báró Perényi Zsigmond, gróf Serényi Béla, gróf Széchenyi Aladár, Semsey László, gróf Teleki Géza, gróf Sztáray Gábor, gróf Thoroczkay Miklós és Blaskovich Sándor.

(Ujabb aláíráások.)

A szabadelvű párt elnökénél, báró Podmaniczky Frigyesnél ma újabban a következők jelentették be csatlakozásukat a Tisza-féle javaslatához.

gróf Horváth-Tholdy Lajos,
gróf Wass Béla
Tallán Béla
Konkoly-Thege Sándor
Urányi Imre
Szögyény László
Klobusiczky János
Neményi Ambrus
Grosz Gusztáv.

Ma estig a „Budapesti Tudósító” közlése szerint 235, az „Országgyűlési Értesítő” jelentése szerint 237 képviselő írta alá a Tisza Kálmán törvényjavaslatát.

(A horvát képviselők.)

A magyar országgyűlésbe delegált horvát képviselők ma este Zágrábban gróf Khuen-Hédervary Károly bán elnöklése alatt értekezletre gyűltek össze, melyben a Tisza Kálmán javaslata tárgyában elfoglalandó álláspontjukra nézve határoztak. Az értekezleten megjelent képviselők, mint táviratban jelentik, egyhangulag megállapodtak egy nyilatkozatban és alá is írták azt, amelyben kifejezték ragaszkodásukat a szabadelvű párthoz, megmaradásukat a párthoz, bizalmukat a kormány iránt és az obstrukció eltiltését.

Maga a határozat, amelyben valamivel több is van a félhivatalos jelentésnél s ame-

magunkhoz a fjordok és a jégmezők világát. Gondoljunk a régi normannokra, akik kalózok voltak, tengeri utonállók, és fosztogatták a félvilágot. Ők maguk regényes paroxizmusokban úgy nevezték magukat, hogy „vikingárok”, vagyis harcászok. Ugyanaz a félig kalóz, félig hősi természet lakozik John Gabrielben.

Mondom, ez északi milieu nélkül lehetetlen öt megérteni, csak úgy, mint Ellát és Gunhildot sem az ő erőszakos és individuális lényükkel. Egyik sem elrajzolt alak s mind létezik; — ugyanolyan cyclops-asszonyok ők is, aminők Ibsen többi asszonyai a „Hedda Gabler”-ben, a „Rosmersholm”-ban, a „Vadkacsa”-ban.

Magában a darabban nem látok és nem kutatok semmilyen divatos társadalmi tendenciát sem: egy páratlan virtuózsággal megírt Theaterstück-nek tartom és annyira nem „modern”-nek, hogy az egész cselekményt át merném tenni az antik tragédia világába. Ha a színhely például Spárta, ha a norvég neveket kicseréljük klasszikus nevekké, ha a spártai John Gabriel mint hadvezér elveszt egy csatát és vetélytársa, aki egy szép görög asszony miatt gyűlöli, bosszúból hazaáruulónak nyilvánítja és hőrtönbe veti, — nemde megkapjuk Euripidesnek egy tragédiáját? Ibsen darabjában megvan az antik szomorujáték minden eleme: a hő tragikai vétsége és a nemezis, mert ugyanaz az ember denuncziálja, akinek kedvéért önző szíve lemondott Elláról.

A kiváló angol hellenista, Murray, nem hiába vont párhuzamot Ibsen és Euripides közt.

A klasszikus tragédia életnagyságon felüli alakjaira emlékeztetnek a „John Gabriel Borkman” hősei és hősnői is. Gunhild és Ella szakasztott az „Andromache” vetélytársnői; Hermione is azon jajdul fel ott, hogy megfosztották az anyaság gyönyörétől.

A „Borkman” mesés poétai erővel van megírva és a külföldi kritika ellenére mi Ibsen egyik legszebb művének tartjuk. Egyetlen jelenetét sem írja utána ezzel a vaskezettel sem Hauptmann, sem Rovetta, sem Echegaray. A művésznek gyönyörű jeleneteket ad, csupa scéna a faire-t, és ahogy a darab dialogizálva van, valóságos érez- és harangöntés: minden mondata fölségesen kong és zug.

Jászai Mari, aki Ellát is játszotta, és a darabot is maga fordította, kétségkívül Magyarország legnagyobb műfordítója: mert aki Ibsent úgy tudja tolmácsolni, mint ő, az Ibsent ezzel le is fordította úgy, mint senki más. Mellette aztán csupa félrestülizált alak mozgott a színpadon. Ha valamit kezdtek jól csinálni, utánna tüstént elrontották. Ez a különbség az ezermester és a tanoncza között; ez utóbbi (mint Goethe Zauberlehrlingje) szintén fel tudja néha idézni a szellemeket, de aztán nem tud velők mit csinálni, a nyakára nőnek és ő tehetetlen velők. „Meister, Meister, hört mich rufen! . . .” És Jászai, a nagy mesternő, meghallotta a segélykiáltást és bemutatta ma egyik remekművét. Talán sohasem játszott szebben.

Csábitották talán azok a nagy tragikai kontúrok, a melyek (mint kifejtettük) e darabban minden alakot körüvesznek.

Ellája tompított hangon beszélt, a szordínák alatt azonban mélyeséges erő lappangott. De hisz a fölséges tehetség ereje és eszmei tartalma nem lephetett meg többé senkit. Jobban meglepett az a végtelen gyöngédség, amely Jászai alakításán ma átfontódott. Nem az akcentus, nem a teljes hang, hanem ami ezen innen van: a vibráció, a meleg, bujdosó rezgés. Ellája beteg és erős, roskatag és szilárd, sejtjelemszerű és világos. Sneh kisnyes kolorisztikus hatások: az egész alak mintha felülről kapná a világitást.

Hosszu, igen hosszú dialogokat hallgatunk teljes gyönyörűséggel, mert ő részt vett bennök. A színpadon félórakon keresztül mindössze két ember volt: de ő egymaga benépesíti a színpadot, mert fölszabadítja a mű valamennyi szellemét.

Azt a nagy Jeremiádot, amelyet Ibsen itt megírt, kivüle nem mondja el senki ezzel a klasszikus, majdnem bibliai erővel.

Tehát évek múltán ismét egy nagy kreáció a Nemzeti Színházban! A többi szereplő olyan volt, mint a színpadon a norvég tájkép. Ugy fáztunk ezektől a gletscherektől, úgy az arcunkba fújták az ő fagyos lehelletüket. Jászai pedig egy csodás természeti tünemény ebben az éjszakában. Norvégiában ismerik. Az éjféli nap.

Dr. Molnár Géza.

Iyet báró Podmaniczky Frigyes pártelnöknek megküldöttek, szószerint a következő:

A szabadelvű pártkörben december 6-án bemutatott törvényjavaslatra vonatkozólag a horvát-szlavon képviselők elhatározták, hogy tekintettel Horvát- és Szlavonországoknak Magyarországhoz való közjogi viszonyára és különösen a közös országgyűlésen való képviseletük módjára, — a törvényjavaslatot nem vélik aláírhatónak. Hogy ebből a körülményből helytelen következtetések ne legyenek vonhatók, ezennel kijelentik, hogy a kormányt támogató szabadelvű pártnak és a szabadelvű pártkörnek tovább is tagjai maradnak, mert a horvát-szlavonországi képviselők is teljesen helyeslik a szabadelvű pártnak azt a törekvését, hogy a többség parlamentáris jogai az ellenzékkel szemben megvédessenek.

Következnek az aláírások.

(Az új horvát miniszter.)

A Josipovic Imre felmentésével megüresedett horvát miniszter helye már be van töltve. Ő felsége a magyar miniszterelnök és a horvát bán együttes előterjesztésére Cseh Ervin szerémi főispánt nevezte ki horvát-szlavon dalmát miniszterré.

Az új miniszter már megérkezett Budapestre, ahol ma este a szabadelvűklubban fogadta a gratulációkat. Kinevezése a hivatalos lap vasárnapi számában fog megjelenni. Az új miniszter hétfőn leteszi a bécsi Hofburgban ő felsége kezeibe az esküt, amely alkalommal előreláthatólag báró Bánffy Dezső miniszterelnök is jelen lesz.

Az új miniszter személye mindenütt kellemes benyomást kelt. Cseh Ervin körülbelül 58 éves és tizenhárom éve áll Szerém megye élén.

(A horvát tartománygyűlés.)

Zágrábból jelentik táviratban: A tartománygyűlés mai ülésén az ellenzék két sürgős indítványt jelentett be. Az egyik a pisarovinai kerületben történekre vonatkozik, ahol holnap választások lesznek, a másik pedig a tartománygyűlésnek királyi leirattal történt bezárására és megállítására, aminek csak kivételes esetben van helye. A kormány előterjesztette az 1899. évi költségvetést, továbbá az 1899. április haváig terjedő indemnitásról és a pénzügyi kiegyezési provizorium meghosszabbításáról szóló javaslatot. — A jegyzőkönyv felolvasásánál Starcevic ki akarta jelenteni, hogy annak tartalmával (hódolat ő felsége jubileuma alkalmából) nem ért egyet, de az elnök megfonta tőle a szót.

Miután Bauernek a pisarovinai választásra vonatkozó indítványa sürgősségét névszerinti szavazással elvetették, Mazzura dr. a szavazás hatása alatt visszavonja a leiratra vonatkozó indítványát, mire az ülést berkesztették. A legközelebbi ülés napját még nem tűzték ki.

Szilágyi bucsuztatása.

(Az országgyűlésből.)

Szilágyi Dezső megírta a választát a képviselőház marasztaló határozatára. Ebben a levélben megmásíthatatlannak mondotta elhatározását és most már végleg lemondott a Ház elnökségéről.

E bejelentés átvételére gyűlt ma össze a Ház, melynek külső képe régen volt ilyen érdekes. Jobboldal, baloldal zsufolásig tele. Csak azok hiányoztak, akiket valami betegségük tartott távol. A folyosókon nagy zsongás mindenütt. Érdekes volt megfigyelni, hogy „a kilépettek”, kikkel kerestek érintkezést. Ma is, mint rendszeren, keresték az exkluzivitást, ügyelve arra, hogy nagyon is „entre nous” maradjanak.

A gyűlés megnyitása nagyon későre kezdődött. Ez mindenféle képtelen hírekre ad okot. „Láng Lajos nem akar már má sem el-

nökölni!” hirdetik, de csakhamar megczafolják. Ezalatt benn a teremben érdekes „helycsere” történik. Ott benn megalakult a „középpárt”. A disszidensek ugyanis a kormánypárt és a nemzeti párt között foglaltak helyet. Széll Kálmán és gróf Apponyi Albert között.

Andrássy Tivadar közvetlenül Széll Kálmán mellé került, gróf Széchenyi Aladár meg Ivánka Oszkár mellé!

Belépésüket az ellenzék rokonszenyes éljenzése fogadta. Emmer Kornél egészen belepirult abba az ovációba, melyben őt részécsítették.

Végre úgy dél felé megjelenik Láng Lajos. Nagy csöndben nyitja meg az ülést és konstatálja, hogy ma felesleges a jegyzőkönyv hitelesítése. Azután felolvastatja Szilágyi levelét. Az ellenzék zajosan megéljenezte Szilágyit, a jobboldal meg nyugodtan várta a történekedőket.

Láng erre propozíciót tett, hogy a Ház sajnálattal vegye tudomásul Szilágyi lemondását, ma már ne tanácskozzék más felett, holnap pedig határozzák meg az elnökválasztás napját.

Ehhez a javaslatához Apponyi, Kossuth és Molnár megadták pártjaik nevében a hozzájárulást, aztán meleg szavakban méltatták Szilágyi nagy érdemeit. Apponyi beszéde alatt Münnich Aurél átszólt.

— **Ö n ö k o k o z t á k !**

Amire nagy felbuzdulás volt az ellenzéken.

— **M a g u k a h a z a á r u l ó k, ő v i c z i n á l i s o k k a l n e m a k a r t a r t a n i.**

Az elnök soká nem volt képes a rendet helyreállítani.

Amikor végre az elnök kijelentette, hogy a Ház sajnálattal veszi tudomásul Szilágyi lemondását, Bartha Miklós kérde a jobboldaltól:

— **S a j n á l j á k ?**

A baloldal nagy mozgással honorálta ezt a közbeszólást, az elnök azonban így vetett véget a keletkező forrongásnak:

— **R á é r n e k k é s ő b b d i s k u r á l n i, m i n d j á r t v é g e l e s z a z ü l é s n e k.**

Az ülés befejezése után sokan szeméremhánták Lángnak, hogy nem tűzte ki azonnal az elnökválasztás napját, mert a házszabályok tizenhatodik szakasza arra egyenes utasítást ad, hogy az elnökválasztást minden vita nélkül kell kintütni. (A házszabályok megfelelő szakaszát más helyen közöltük.)

A képviselőház ülése.

Láng Lajos megnyitván az ülést, bejelentette, hogy Emmer Kornél, Chorin Ferenc, gróf Széchenyi Aladár, gróf Andrássy Gyula stb. lemondtak bizottsági tagságaikról. (Éljenzés bal felől.)

(Napirend előtt.)

Rakovszky István megütközését fejezi ki, hogy a Ház asztaláról az 1867-iki törvénykönyv hiányzik. Ez tartalmazza a királyi esküt, mely a királyt a törvények megtartására kötelezi . . . . . (Nagy zaj.)

Az elnök: Bejelentése után nem volt elkészülve arra. A koronának belevonása . . . (Nagy zaj. Felkiáltások: Szabad mondani! Törvényre hivatkozik!)

Rakovszky István csak törvényt czitált. A következő napok eseményei beigazolják, hogy a törvénykönyvre szükségünk lesz. Kéri tehát az elnököt, gondoskodjék, hogy a törvénykönyv a Ház asztalára kerüljön. (Zajos helyeslés és éljenzés.)

Az elnök: A törvénykönyv természetesen a Ház asztalára kerül. (Helyeslés.) Következik a napirend: Szilágyi Dezső elnöknek a Ház felhívására adott válasza.

(Szilágyi lemondó levele.)

Molnár Antal jegyző: (Olvassa Szilágyi levelét.)

Budapest, 1898. évi december hónap 9-én. Nagyméltóságú alelnök ur! Mély halálal és tisztelettel fogadtam a Ház határozatát; kötelességem volt még egyszer megfontolás alá venni lemondásomat és igyekeztem érintkezés útján is, amennyiben erre nekem mód és alkalom nyújtott, meggyőződni arról, való alapokon nyugodott-e elhatározásom.

Ujólá sem jöhöttem más eredményre, mint hogy rám nézve a sikeres működés feltételei ép úgy hiányoznak, mint lemondásom idején, és meggyőződtem arról is, hogy egymagában véve az, hogy az elnöki székre visszatérek, egyetlen bajt sem orvosolna meg, mely a politikai helyzetből ered és a parlamentben jelentkezik. (Nagy mozgás a bal- és szélső baloldalon.)

Ezért kérem a Házat, ne vegye tiszteletlenségnek, sem engedtlenségnek, midőn megújítom azt a kérelmemet, hogy lemondásomat elfogadni méltóztassék.

Nagyméltóságodhoz azt a kérelmet intézem: sziveskedjék ezt a Ház tudomására hozni.

Fogadja nagyméltóságod kintünő tiszteletem nyilvánítását. (Hosszantartó élénk éljenzés a bal- és szélső baloldalon.)

Lakatos Miklós: Tegnap egyhangulag kiabáltak, miért nem kiabálnak most! (Zaj.)

Az elnök: Méltóztassanak megengedni, hogy a továbbiakra nézve javaslatot tegyek. Egyik javaslatom az, hogy Szilágyi Dezső lemondását a Ház sajnálattal tudomásul veszi. (Helyeslés.)

A második az, hogy a mai napon tovább nem tárgyalunk és a holnapi ülés napirendjére az elnökválasztás napjának megállapítását tűzzük ki. Méltóztatnak ehhez hozzájárulni? (Felkiáltások: Igen!)

(A bucsuztatás.)

Gróf Apponyi Albert hozzájárul az elnöki propozícióhoz, de kifejezést ad súlyos aggodalmának Szilágyi távozása miatt. Válságos órája parlamentünknek Szilágyi távozása, aki jogosulatlan befolyást nem tűrt, pártatlan volt s megmentett a magyar parlamentből annyit, a mennyi az előzmények után még megmenthető. Szilágyi levelében koranyagokat lát . . .

Szinnyei Mersé Pál: Igaz, s ez az obstrukció!

Münnich Aurél. Önök okozták. (Viczinálisok! Hazaárulók! felkiáltások bal felől.)

Gróf Apponyi Albert . . . A parlament külső rendje és dekoruma sok tekintetben összefügg az elnöki szék tekintélyével és érintettségével. Súlyos aggodalmam vannak, hogy a jövő embere ezt kellő tisztaságban nem lesz képes megőrizni. Teljes szívvel, lélekkel hozzájárul a pártja nevében ahhoz, hogy mély sajnálattal veszi tudomásul a Ház Szilágyi választát. (Éljenzés.)

Kocsuthi Ferenc: Az egész függetlenségi párt nevében szól. Ugyanigy nyilatkozik a rámutat arra, hogy immár semmi jog nem marad érintetlenül a mostani kormányzat alatt. Sajtószabadság, gyűlekezési jog, törvény, alkotmány minden immár veszendőben van e kárhuzatos kormány uralma alatt. Óriási vad zug ki a Szilágyi leveléből: az, hogy a parlamentarizmus jogait is konfliktálni akarják. Szilágyi tekintélyének súlya csak a minapában simított el egy oly esetet, amely nála nélkül a legvégzetesebb viharokat támasztotta volna. És íme, most elejtették Szilágyit, mert a párturalom érdekét akarják az elnöki székbe tölteni. De az ilyen elnök előtt a függetlenségi párt egy pillanatra sem fog meghajolni, egy Bánffy által rángatott bábelnökök megtűrni nem fogunk. (Éljenzés, taps.)

Molnár János a néppárt elnöke, csatlakozott az Apponyi gróf fölfogásához. Münnich közbeszólása szerint Szilágyi lemondását az obstrukció okozta. Mennyire téves ez! Hiszen Szilágyi az önk által teremtetett politikai helyzet miatt mondott le. Három nap előtt a kormánypárt egy törvényjavaslatot fogadott el . . .

György Elek: Nem törvény, pártlítás a törvény ellen!

Molnár János: A véderő vita idején Andrassy és Szilágyi voltak azok, akik a nemzet jogát az ujoncz megajánlás dolgában megvédték Tisza Kálmán ellen. Most is ez történik. (Taps.) Felkiáltások: Hát önök közül senki sem beszél! Nincs szavak Szilágyihoz?

Az elnök: Rakovszky urat rendreutasítom. Kimondom, hogy a Ház egyhangulag mély sajnálattal tudomásul veszi Szilágyi lemondását.

Bartha Miklós: (A kormánypárthoz.) Önök sajnálják?

Hentaller Lajos: Ezek örülnek! A ballet — Deák Ferencz is.

Az elnök: Holnap déli 10 órakor kezdődő ülés tárgya lesz az elnökválasztás határozzák napjának kitűzése. Az ülést bezárom.

KÜLFÖLD.

A kiegyezés. Az osztrák kiegyezési bizottság elfogadta a statisztikai anyagról szóló tizenegyetedik cikket. Ezután a dohány- és sójövődékről, valamint a közvetett adókról szóló cikket vetették tárgyalás alá.

Uj pénzügyminiszter Szerbiában. Egy belgrádi táviratunk jelenti, hogy P o p o v i c s pénzügyminiszter leköszönt és helyébe Petrovics Vukasint nevezték ki, aki „a külföldi bankokkal eredményesen tárgyalt”. A szkupstina — ugymond a tudósítás — pártkülönbség nélkül melegen fogadja az új pénzügyminisztert. Ülés után az új miniszter egyenesen Milán exkirályhoz hajtatott, aki kíváncsian tudakolta tőle a részleteket.

A német katonai javaslat. A német birodalmi gyűlés, mint tudjuk, ismét egy katonai javaslat fogja foglalkoztatni. A császár egy egész új hadtestet akar fölláttatni; a 26.576 fővel szaporodó létszám 132 millió márka egyszeri kiadási többletet kíván, azontúl pedig évenként 27 milliót. A javaslatnak indokolásában a birodalmi kormány a következőket mondja:

„Azok a viszonyok, amelyek öt év előtt véderőnk gyarapítását követelték, nem változtak. Németország földrajzi fekvése most is ugy veszélyeztetett, mint azelőtt s a szomszédos államok is időközben hatalmasan erősültek. Az orosz császár nyilatkozata Oroszországot illetőleg megnyugtató ugyan, de utána sehol sem következett leszerelés és ez a mai viszonyok közt nem is várható. A spanyol-amerikai háború borzalmai ép most mutatták meg, hogy a gondos és tervszerű előkészületek hiánya milyen következményekkel jár. Szomszédunk, Franciaország, ujonczai számát ugyis már évi 300.000 főre emelte, míg mi csak 227.000 ujonczot állítunk be. Ennélfogva kötelességünk hadszervezetünket tervszerűen, fokozatosan fejleszteni és ezt a fokozatosságot, mely a mostani viszonyok között megtartható, már is nagy közgazdasági előnynek kell néznünk.”

Az indoklás, tekintettel arra, hogy utolsó mondatában még további hadi kiadásokathelyez kilátásba, berlini újságok hasábos összehasonlításai szerint, élénk ellenmondásban van a német hivatalos sajtónak azokkal a nyilatkozataival, melyeket augusztusban, a császár békenyilatkozata után tett a kormányok kötelességeiről s a nemzetek adókötelességéről.

Macedónia autonómiaja. A külügyi kormány bölcsességét legközelebb a macedóniai kérdés fogja próbára tenni. A Macedónia önállóságára törekvő keresztény pártok ugyanis Konstantinápolyban pontosan formulázott követelésekkel léptek föl, amelyek Macedónia önállóságát következőképp proponálják:

1. Macedónia Salonikivel mint fővárossal, önálló tartománynyá alakítandó. Az egész tartomány állana a mai saloniki, monastiri, drinápolyi és úszkubi vilajetekből.
2. Főkormányzónak öt évről öt évre egy macedóniai keresztény férfi nevezendő ki.
3. A főkormányzó egy kilencztagú szenátussal intézi a provincia közigazgatását; a végrehajtó hatalmat négy kormányzó-osztályfőnök kezébe adván.

4. A személyes szabadságnak s a sajtószabadságnak minden biztosítéka megadandó.

5. A tisztviselők abból a nemzetiségből veendő, mely az illető vidékeken többségben van.

6. A provinciának minden divatozó nyelve hivatalos nyelv is. Az egyes kerületekben a többség nyelve használandó hivatalos nyelvnek.

7. A keresztény felekezetek iskolaügye teljesen független és abba a hatóságok nem szólhatnak bele.

8. Az egyházi ügyeket egy keresztény-szláv egyházi fődíu, mint legfőbb egyházi hatóság fogja intézni.

9. Nemzetörség állítandó fel. Ennek főparancsnoka a főkormányzó, aki a tiszteket is kinevezi.

10. A szenátus a provincia költségvetését is megállapítja. A szultán a bevételek husz százalékát kapja.

11. A reformok részleteit egy ad hoc bizottság állapítja meg.

12. A politikai elítélteknek és emigránsoknak amnesztia adandó.

Ezek a javaslatok — mint egy szófiat tudósítás írja — a konstantinápolyi kormány egyes tagjainak hozzájárulásával kerültek a szultán elé; a szultán visszautasította a tervezetet. A macedóniai párt azonban orosz-bolgár protektorátus alatt újra fel fogja venni az ügyet, mely a monarchia balkáni diplomáciájának sok fejtörést fog még okozni. Mert Macedónia autonómiaja ilyen szellemben minden balkáni aspirációt sok időre visszavetné.

Vihar a Reichsrathban.

(Távirati tudósítás.)

Az osztrák kormány ma két provizóriumos javaslatot terjesztett be. Az egyik a kereskedelmi és vámszövetség hatályának, ugyszintén az osztrák-magyar bankkal kötött szerződésnek 1899. június 30-ig való meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat; a másik törvényjavaslat, amelynél fogva a közös kiadásokhoz való hozzájárulás az 1899. év első hat hónapjában változatlan marad. Az utóbbi törvény 1899. január 1-én lép életbe, feltéve, hogy a közös költségek viselésére vonatkozó rendelkezések Magyarországon törvényerőre emelkednek. Az ülés további folyamán egy, a tavalyi viharos ülésekre emlékeztető jelenet játszódott le, mert az elnök határozatilag kimondotta, hogy ezt a két javaslatot első olvasásra kiüzetni, míhelyt a szolgák fizetéséről szóló javaslat le lesz tárgyalva.

Az ülés lefolyása ez volt:

Dr. Fuchs elnök jelenti, hogy a ma benyújtott két provizórium-javaslatot sürgősségüknel fogva elnöki hatáskörében a kiegyezési bizottsághoz szándékozik utasítani, ugyszintén a benyújtott kiegyezési provizóriumot ugyancsak sürgőssége miatt.

Erre lovag Wellenhof-Hoffmann a német néppárt nevében kijelent, hogy úgy a budget provizóriumának, mint a kiegyezési provizóriumnak törvénynyé emelkedését pártja minden megengedhető parlamentáris eszközzel meg fogja akadályozni.

Ugyaníly kijelentést tesz dr. Gross képviselő a német szabadelvű párt részéről.

Elnök erre kijelenti, mivel a német néppárt és a haladópart kifogást emel a két törvényjavaslatnak a kiegyezési bizottságba en presidio leendő utasítása ellen, a két törvényjavaslatot a legközelebbi ülésen első olvasás végeit a napirendre fogja tűzni.

Hoffmann Ferencz a magyarországi részvénytársaságok alapításánál való állítólagos tisztességtelen eljárás tárgyában interpellál.

Következik a szolgák fizetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

A tárgyalást félbeszakítják.

Elnök azt indítványozza, hogy a legközelebbi ülés 12-án délelőtt 11 órakor legyen, még pedig a következő napirenddel: a mai napirend folytatása és a kiegyezési provizórium, a helyi érdekű vasutakról, a Kapellától a cattaroi-öbölíig építendő vasutról és a cseh-leipa-niemesi vasútvonal eladásáról szóló törvényjavaslatok tárgyalása.

Wachnyanin azt indítványozza, hogy a szolgák fizetéséről szóló törvényjavaslat elintézése után a kiegyezési és a költségvetési provizóriumot tűzzék napirendre. (Ellentmondás balról.)

Több képviselő szólásra jelentkezik. (Nyugtalanság.)

Pergelt azt indítványozza, hogy első sorban a helyi érdekű vasutakról és a leipa-niemesi vasútvonalnak az aus-ig toplitzi vasúttársaság részére való eladásáról szóló javaslatokat tűzzék napirendre.

Kaiser tiltakozik az ellen, hogy a ministerek vád alá helyezéséről szóló indítványt új tárgy napirendre tűzésével tovább is halogassák.

Elnök azt mondja, hogy a vádindítványt nyolcz napon belül napirendre kell tűzni s ezt meg is teette, de azt nem rendeli a törvény, hogy a vád nyolcz napon belül tárgyalás alá veendő. Hiszen a baloldal is alkalmazta ezt a felfogást, mert több ízben is hetek multak el, mielőtt eséle indítványok tárgyalásra kerültek. A Háznak a napirend megállapítására nézve teljes autonómiaja van és különösen sürgős esetekben módosíthatja a napirendet, amennyiben többségi határozattal kimondhatja, hogy ez vagy az a tárgy kerüljön-e tárgyalásra. A házszabályok értelmében akar eljárni, a házszabályok pedig az ő kijelentése mellett szólnak. (Helyeslés jobbról. Ellentmondás balról.)

Pergelt szólásra jelentkezik. (Közbekiáltások jobbról. Nagy zaj.)

Pergelt azt mondja, hogy az elnök felfogása illuzoriussá teszi a miniszteri felelősségről szóló törvényt. Tiltakozik az elnök felfogása ellen. (Helyeslés balról.)

Kaiser kijelenti, hogy azt a szavazást, a mely most végbe fog menni, abszolúte megengedhetetlennek tartja. Ez nyílt kihívás. (Élénk helyeslés balról. Ellentmondás jobbról. Tartós nagy lárma.)

Elnök ismételten csöngtet. (A lárma egyre tart.)

Elnök csöndet kér. (Tartós nagy lárma.)

Elnök folytonos zajban szavazás alá bocsátja Wachnyanin indítványát és minihogy a jobboldal mellette állott föl, elfogadottnak nyilvánítja az indítványt. (Ellentmondás balról.)

Elnök folytonosan csöngtet.

Meg-megujuló nagy lárma.

Zajos abczug-kiáltások balról. Néhány képviselő az asztalokat üti. Gúnyos helyeslés és taps jobbról. Balról abczug-kiáltások és efféle kiáltások: „Olyan nincs! Itt nem hallottuk, miről szavaztak! Folytonos nagy zaj. Prade, Iro, Wolf és Kindermann folyton közbekiabálnak.

Elnök helyre akarja állítani a rendet és csöngtet, de a lárma egyre tart, mire az elnök az ülést berekeszti.

A képviselők nagy zajjal és izgatottan hagyják el a termet.

TÁVIRATOK.

Dreyfust hazavizik.

Páris, december 9. Néhány nap óta ismétlődik a lapokban az a hír, hogy Paty du Clam ellen vizsgálat folyik. Ma erre vonatkozólag jelent meg egy hivatalos közlemény, a mely azonban sem meg nem czáfolja, sem meg nem erősíti e híreket. A közlemény lényegé az, hogy a Paty du Clam ellen esetleg vezetendő vizsgálatot nem Zurlinden kormányzó, hanem maga a hadügyminiszter rendelheti el.

Hír szerint kihallgatja a semmitőszék Lebrun-Renault kapitányt is a Dreyfus-ügyben; de csak akkor, ha majd Dreyfust Párisba visszahozták, mert a védelem szükségesnek mondja Lebrun és Dreyfus szembesítését. Annak valószínűsége, hogy Dreyfust Párisba hozzák, mind erősebbé válik.

Páris, december 9. Gallifet tábornok az „Aurore” ama jelentése ellenében, hogy G.

kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy Darras tábornok Dreyfus lefokozása előtt így nyilatkozott: „Most egy ártatlan embert fokolunk le”, — kijelenti, hogy ő sohasem hallott Darras tábornoktól ily nyilatkozatot.

Oszták vád Vilmos császár ellen.

Berlin, december 9. A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” írja: Bécsi lapok közlése szerint egy oszták képviselő meginterpellálta a kormányt egy „eddigelé ismeretlen” eseményről, amely állítólag Vilmos császár beiruthi látogatása alatt történt. Eszerint Vilmos császár a beiruthi német „tisztelheteli” konzulnak kötelességzegést vetett szemére, amiért a német érdekek mellett ausztriai czegeket is képvisel. Felvagyunk hatalmazva annak a határozott kijelentésére, hogy a császár állítólagos nyilatkozatainak történetéből egy szó sem igaz.

Berlin, december 9. A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” szerint a „Frankfurter Zeitung”-nak az a jelentése, hogy Vilmos császár palesztinai utjának költségei fedezéséről külön törvényjavaslatot fognak a tartománygyűlés elé terjeszteni, teljesen alaptalan.

Kihallgatás a szultánnál.

Konstantinápoly, december 9. A szultán a szelamlik után báró Calice oszták-magyar nagykövetet egy órai kihallgatáson fogadta. Báró Calice kifejezte a szultánnak Ferencz József ő felsége köszönetét az uralkodói jubileuma alkalmából küldött szerencsekívánataiért, valamint az oszták-magyar telep közsönetét a tervezett kórház építésére adományozott területért.

A szerb szkuptsina.

Nis, december 9. A szkuptsina a hadügyi igazgatásra, valamint a mezőgazdasági és ipari egyesületekre vonatkozó törvényjavaslatokat elfogadta.

Spanyolország pénze.

Páris, december 9. A békebizottság egy spanyol tagja közölte a Reuter-ügynökség képviselőjével, hogy az Egyesült-Államok kötelezték magukat, hogy a Filippini-szigetekért fizetendő husz millió dollárt három hónappal a békeszerződés ratifikálása után kifizetik.

Fleva és Sturdza kibékülése.

Bukarest, december 9. A román pártviszonyokban váratlan fordulat állott be, mely a liberális pártok egyesülésének kedvez. A liberálisok és disszidensek bizalmi férfiaknak tegnapi értekezletén ugyanis általános meglepetésre Fleva kijelentette, hogy ő csak az elvet akarja megövi és azért nem ellenzi, hogy Sturdza maradjon meg a párt vezérének. Fleva volt eddig Sturdza legelkeseredettebb ellenfele azóta, hogy a kabinetből amelyben mint belügyminiszter működött, a Sturdzával felmerült viszály következtében kénytelen volt megválni. Fleva most valószínűleg ismét belép a kabinetbe. Kijelentése megváltoztatta a helyzetet és most csak arról tanácskoznak, hogy hány tárcazt engedjenek át a disszidenseknek. Valószínű, hogy Aurelian és Laskar is belépnek a kabinetbe.

Spanyol katonák hazatérése.

Barcelona, december 9. Egy csomagszállító hajó hazatérő spanyol katonákkal ideérkezett. Utközben hatvan katona meghalt.

HIRESK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— A király halála. A hivatalos lap hólnapi száma fogja közölni azt a királyi kéziratot, amelyvel ő felsége a jubileum alkalmával rendezett ünnepségeket megköszöni. Ezzel egyidőben jelenik meg a bécsi hivatalos lapban is az Ausztria népeinek szóló köszönet.

— Honvédelmi Gődöllőn. A királyi család nyaralóhelyén, Gődöllőn, már régóta gyűjtene egy honvédelmi emlékre, amelyet az ottani temetőben nyugró

314 negyvennyolczas honvéd sirja fölé, akarnak állítani. A bizottság azonban nem tudott elegendő pénzt gyűjteni s már-már hosszabb időre elakarta odázni az emlék felállítását. Szász Gyula akadémiai szobrász és Balogh Loránd műépítész azonban vállalkoztak az emlék művészeti részének ingyen való elkészítésére s így az emléket mégis fel fogják állítani. A munkálatokat a jövő májusban kezdik meg.

— Vilmos császár Rómában. Mint az „Esercito Italiano” jelenti, Vilmos német császár a jövő év márcziusában ellátogat Rómába. A császár ugyanis jelen akar lenni ama freskók leleplezésénél, melyekkel Prella festőművész a római német nagykövet palotáját, a Caffarelli-t, díszítette. A császárné nem fogja férjét ezen az utján elkísérni.

— A román szenátus a királynéről. Abban a felirásban, melyet a román szenátus a trónbeszédre adott válaszában Károly királyhoz intézett, a királyné ellen elkövetett merényletre vonatkozólag szószerint a következőket írja:

„Romániát mely gyászszal és általános megbotránközással töltötte el, midőn a szomorú hír megérkezett ama irtózatos és borzasztó büntényről, melyet Genfben Erzsébet császárné és királyné személye ellen elkövettek. Amidőn felséged Bécsbe utazott, hogy a temetésen részt vegyen, e kegyeletteljes és fájdalmas kötelesség teljesítésében híven tolmácsolta népének gondolkodását, amikor Ausztria-Magyarország fenkölt uralkodójának, Ferencz Józsefnek legmelegebb részvétét és rokonszenvét kifejezte.”

— Egy szerb miniszter nyilatkozata. Belgrádi tudósítónk írja: Veszelinovics képviselő, a belgrádi szeminárium tanára, azzal az indítványával áll elő minap a szkuptsinában, hogy a kormány dolgozzon ki egy törvényjavaslatot, mely az orthodox egyház veszedelmes ellenségét, a szabadkőműves nagypáholyt Szerbiában megsemmisíti. Együttal pedig minden szerb alattvalónak meg kell tiltani, hogy szabadkőműves legyen. Veszelinovics után nyomban fölállott Georgevics közoktatási miniszter. Hevesen megtámadta Veszelinovics indítványát és azt a meglepetést keltő nyilatkozatot tette, hogy ő is szabadkőműves és tiltakozik az ellen, hogy ez az egyesület az orthodox egyháznak ellensége volna. A szkuptsina a miniszternek adott igazat, s a képviselő indítványát elvetette.

— Mentelmi ügyek kerestetnek. Egy ilyen című kishirdetés olvasható ma lapunkban. A szokatlan dolognak, hogy tudniillik rózsaszínű levelek s a jó házikoszt rovatóban szürke hivatalos aktákat keresnek, a képviselőház szerdai ülésében kezdődött a történet. Akkor történt ugyanis, hogy az elnökválasztás hirtelen kitörő lángja felbeszakította a Rakovszky István mentelmi ügyének tárgyalását és Schmidt Gyula, a mentelmi bizottság kitünő előadója, előbb hóna alá vágta az összes mentelmi iratokat és távozni készült a Házból, majd meg az ideges forrongás hatása alatt visszajött és egy kis asztalkára tette a csomót. A mentelmi ügyek csomója (belül még több csomó található benne) ettől a percztől fogva nyomtalanul eltűnt s a legszorgalmasabb kutatás dacára sem került elő többé. Ezért keresik a mentelmi ügyeket az apró hirdetések szokatlan utján.

A megtalálókra természetesen ebben az esetben nem lehet a rendes szivbeli momentumokkal hatni, mert itt nem valami félpár női cipőről van szó, amit elvesztett egy szegény inas. A haza érdekében kéretnek hát az illetők, hogy szolgáltatassák vissza a megtalált iratcsomót, mire az oszták polgári törvénykönyvben megszabott husz százalék „leldij” bizonyosan ki fog nekik járni. Megkapják az összes ellenzéki különvélemények együttdrészét.

Itt írjuk meg azt is, hogy ma, mikor Neményi Ambrus képviselő levelet irt a szabad-elvű körbe Nyegre Lászlónak, amelyben arra ajánlkozik, hogy aláírja a Tisza Kálmán-féle javaslatot, csak küldjék el neki, egy malicziózus képviselő így szólt:

— Hogyne. El kell neki küldeni, de Schmidt Gyula által!

— Mattasichot elítélték. Koburg Lujza hercegeasszony és Mattasich-Keglevich főhadnagy kalandja újra foglalkoztatja a közvéleményt. Eddig csak arról tudtak a lapok, hogy Koburg Lujza hercegeasszonyt Döblingből Purkersdorfba egy magánygyógyintézetbe szállították, ahol gondos megfigyelés alatt áll. Most Mattasich-Keglevich főhadnagy sorsáról ad hirt egy fővárosi ujság, melynek kiküldött tudósítója a következőket közli:

Miután az orvosok a főhadnagyon semmi lelki rendellenességet sem tudtak megállapítani, a hadbírószag intézkedésével váltóhamisítás miatt pörbe fogták és átkisérték a zágrábi katonai fogházba s ott egy magánzárkában vetették szigorú őrizet alá, ahol látogatásokat egyáltalában nem szabad fogadni. A Lujza hercegnő váltóin a férje aláírásán kívül igen magas név is szerepel; most a hadbírószag kivégezete oda irányul, hogy kiderítse, volt-e Mattasich-Keglevichnek ebben része. Eziránt a hadbírószag Mattasichot még nem hallgatta ki; a külvilágtól való teljes elkülönítésével és a vizsgálat, illetve kihallgatás halogatásával akarják a főhadnagyt vallomásra bírni.

E hírrel szemben tudósítónk a következő, az előbbtől egészen eltérő következő híreket közli velünk:

A Zágráb mellett egy órányira fekvő brezniczai kastély regényes alakjairól, Koburg Lujza hercegnőről és Mattasich-Keglevich főhadnagyról május 12-ike óta mi hirt sem tudnak a zágrábiak. Május 11-én délután egy óra negyvenöt perczkor a Bécs felé közlekedő gyorsvonat indulása előtt néhány perczcel a polgármester, a főkapitány és négy polgári rendőrkiéséretében Koburg Lujza hercegnő jelent meg a Perronon; egyszerű utruhában volt. Areza a legkisebb izgatottságot sem árult el. Komornájával néhány szót váltva, mindketten egy elsőosztályú kocsiába szállottak. S mivel nagy kíváncsi tömeg verődött össze, csak az utasokat engedték a Perronra. Csakhamar elérkezett az indulás ideje, a vonat elindult, magával vivén egy szenzációs kaland hősnőjét.

Mialatt a hercegnőt odaszállították, ahol nemcsak a szívre, hanem a lélekre is sötétség borul, Mattasich-Keglevich főhadnagyt, aki a legfelsőbb parancsra elhuzozott főhercegnő eltávózása pillanatában revolverrel magára lött, a brezniczai kastélyból a 23-ik számú helyőrségi kórházba szállították. A sérülés nem volt életveszélyes, csakhamar felgyógyult.

Mattasich-Keglevich főhadnagyt a hadbírószag elé állították. Az első vád, amelyvel terhelték az volt, hogy a végleges szabadságot iránt már régebben benyújtott kérvénye alapján a felülvizsgálatra nem jelentkezett, ezért a hadbírószag őt, mint hatónaszókevényt ítélte el. Mint-hogy Mattasich-Keglevich főhadnagy ellen más feljelentések is érkeztek, a hadbírószag ebben az irányban is megindította a vizsgálatot. Mattasich, mint értesülünk, hat évi szigorú várfogsággal fogja megbüntetni ezt a szerelmi kalandot.

— Az ifjú halál. Sötét gyász köszöntött be Telegdy László fővárosi tanár házába. Másfél éves kis leányát, a szép Erzsikét elvitte az ifjú halál. A korán megtört gyermek temetése tegnap volt a Lónyay-utca huszonkettedik számú gyászházból.

— A bizonyító eljárás. Egy párisi ismert hegedűművészről szól a következő érdekes történet: A hegedűművész jóbarátja a vizsgálati fogságban levő Picquart ezredesnek és ezelőtt gyakran együtt is lehetett őket látni. Legutóbbi időben Picquart barátjára nagyon kellemetlenül hatott az a körülmény, hogy lépten-nyomon követte egy titkos rendőr, aki minden cselekedetét, figyelemmel kísérte. Ugy érezte a hegedűművész, mintha a válnai hordaná kísérőjét, annyira terhelte. Egy napon, mikor már nem tudta túrtörtetni haragját, közvetlenül lakása előtt hirtelen hátrafordult, megragadta kísérője karját és rákiáltott:

— Hallja barátom! — Én nem vagyok sem politikus, sem oszakeesküvő! — Az ön sétéi nem is bántanának, ha tisztességes társaságban tar-

taná magát. Ha azonban mindenáron értesüléseket akar beszerezni személyemre vonatkozólag, úgy hallja hát.

Azzal kilozta lakásából a hegedűjét és eljátszotta egyik legszebb szerzeményét.

— Most már ismer? — fordult játéka befejeztével a titkos rendőrhöz, aki alig tudott szólni az elragadtatástól.

— Ha ismer, akkor hát rendben vagyunk, — mondotta. Tudni fogja hát, hogy művész vagyok, és nem politikus.

— Nyílt-tör. A „Magyar Ujság” szerkesztő-sége a mai postával levelet kapott, amely szóról-szóra a következő:

Nagyságos szerkesztő ur! Van szerencsém felkérni, méltóztassék a következő soroknak becses lapjában helyet adni:

Nagyságos Polónyi Géza képviselő urnak helyben.

A mult hetekben lefolyt politikai tüntetések alkalmával Nagyságod azon nagylelkű kijelentést tette, hogy az elfogott egyetemi hallgatók büntetés-pénzét még „vagyoná roncásként” is hajlandó kifizetni. Bizva nagyságod kijelentésének komolyságában, azon tiszteletteljes kérelmet intézem nagyságodhoz, kegyeskedjék, ígéretéhez képest, a rám kirótt tizenöt forintot a magyar királyi államrendőrség pénztárába helyettem lefizetni. Fogadjon nagyságos képviselő ur előre is hálás köszönetemet, melylyel vagyok kiváló tisztelettel K. Hausser József, mélygyetemi hallgató.

— Árviz Péterváron. Az orosz főváros egyes részeit csaknem minden esztendőben elönti a Néva. Az idén sem maradt el ez a kis vizözön. Mint ma Pétervárról telegrafálják, a mult éjjel áradás volt ott. A Néva vize kilencz lábnyira emelkedett a rendes vizállás fölött. Az alacsonyabb fekvésű városrészek viz alatt vannak. A forgalmat csónakok és teherjárművek közvetítik. Több árvizi jármű hajótörést szenvedett és sok holmi elpusztult. Emberhalálról a hivatalos jelentések nem tesznek említést. Reggel felé a víz lassan apadt. Éjjel az elárasztott városrészekben természetesen nagy volt a rémület.

— Agyonlőtt fatolvaj. Sátoralja-Ujhelyi tudósítónk írja: Tamás Sándor erdőkerülő, a galopi erdőben ballagva, egy alakot pillantott meg, kiből Sziszák János galopi lakost ismerte meg. Sziszák egy nagy rakás lopott fával tartott hazafelé. Tamás kérdőre vonta a fatolvajt, mire ez dühbe jött és baltájával a kerülőnek rohant. A megijedt ember erre fegyvert fogott a veszedelmes tolvajra és oly szerencsétlenül találta, hogy az nyomban meghalt. Tamás maga jelentkezett a szerencsi királyi járásbírósnál.

— Egy káplán halála. Sátoralja-Ujhelyről írja tudósítónk: Zavaczký Gusztáv harmincz éves római katolikus segédlelkész ma délután az ünnepi istentisztelet után a templom közvetlen közelében levő parochiához érve, azonnal szobájába sietett, mert rosszul érezte magát. A szobában azután a pamlogon ülve, szívzselhűdés érte és néhány perc múlva meghalt. A kedves, művelt fiatal pap hirtelen halála városszerető mély részvétet keltett.

— Amnesziá a — madaraknak. Nizzából írják a következő kedves történetkét, amely Lehmann Lili-ről szól, a madarak nagy barátjáról, aki igen kedves módon tett tanúságot ő felsége iránt érzett lojalitásáról. A művésznő néhány hét előtt egész sereg rab madarat vásárolt össze, és egy nagy szobában szabadon eresztette őket, hogy ismét hozzászokjanak a repüléshez. December 2-án, ő felsége jubileuma alkalmából, valamennyi-nek visszaadta szabadságát. A madarak egy része egyenest a „jardin public”-be repült, de több ott maradt a gyöngédszívű művésznő kertjében, sőt két seregély és egy pintyöke ismételve visszarepült a szobába. Tegnap a két seregély sokáig keringett Lehmann Lili háza fölött, aztán elrepült dél felé, Corsica szigete irányában. Csapán a pintyöke maradt hű jöltevőjéhez. Odarepül az ablak párkányára, és vidáman énekelget, mintha dalban akarná kifejezni halálját a visszanyert szabadságért.

— Rablógyilkos cigányasszony. Három rozant szekéren egy cigány-karaván érkezett tegnapelőtt a Bécs közelében fekvő Floridsdorfbra. A karaván tizenhárom felnőtt tagból állt, kiket

ugyanannyi purdú követett. A cigányok Magyarországból vándoroltak át Ausztriába Stojka János vajda vezetése alatt. A város határában tanyát ütöttek, az asszonyok pedig csakhamar bementek a városba, ahol elszéledtek a különböző üzletekbe, hogy bevásároljanak. Természetesen ekközben igen sok ruhát, ágyneműt és más eszűt lopkodtak össze. A zsákmánynak azonban nem sokáig örülhettek, mert a rendőrség az egész karavánt letartóztatta és a floridsdorfi törvény-szék fogházába kísérte. A vallatáson kiderült, hogy a rendőrség ezuttal jó fogást csinált. Stojka-törvénytelen feleségét ugyanis, akit a cigányok Peralinak neveznek, a piseki kerületi törvényszék már 1890 óta körözött rablógyilkosság miatt. Stojka Anna akkoriban egy Horváth János nevű cigány-nyal élt vadházasságban, akit 1890-ben rablógyilkosság miatt elfogtak. Horváth 1890. július 19-én Breznice közelében meggyilkolta és kirabolta Reisinger Veuczel házalót. A gyilkost elfogták, aki aztán bevallotta, hogy a büntett elkövetésében törvénytelen felesége, Stojka Anna is segédkezett neki. A gonosz asszonyt akkoriban el is fogták Mödlingben, azonban megszökött a börtönből. Azóta köröztek, míg most végre kézrekerült.

— Az ötvösségről. Az iparművészeti muzeumban Mihalik József muzeumi őr ma tartotta meg második előadását az ötvösségről. Az érdekes előadás folyamán a rómaiak és a népvándorlási korszak népeinek ötvösségét és ékszerészetét magyarázta. Fejtette Bizanz nagy szerepét a az ötvösség fejlődését a román művészet korában egészen a csucsives-stílus fellebégéséig. Bemutatta a régi pannoni és dácsiai ötvösművek közül a Jupiter Dolichenusra vonatkozó lemezeket, a gyulafehérvári híres ezüst-csészét és a polgári tripot. A népvándorláskori emlékek közül a nagyszentmiklósi világhírű kincselet egész sorozatát, néhány ötvöstárgyat a szilágysomlyói kincsek közül, a román periódus emléktárgyait: akdamanilákat, kerészteket s számtalan egyéb egyházi tárgyat. A terem zsufolóság megtelt közönséggel, mely élénk figyelemmel hallgatta az érdekes előadást.

— Szobonya Mihály temetése. A szerdán elhunyt Szobonya Mihály festőművészt ma délután temették el nagy részvét mellett. A kerépesi-úti gyászházban írók, hírlapírók, művészek, tanárok és az elhunyt többi barátjai nagy számmal jelentek meg az utolsó tisztességezőn. A ravatalt szebbnél-szebb koszorúk díszítették, többek között a képzőművészeti társulat, a Pósa-asztal, a magyar képzőművészek társulata és a fővárosi tanártestület koszorú. A gyászszertartást Tóthfalussy Béla erzsébetvárosi plébános végezte nagyobb papi segédlettel. A templomi énekhar pedig Egressy „Mért oly borus” kezdetű gyászdalát adta elő. A beszenteles után a halottat a köztemetőbe vitték, ahol örök nyugalomra helyezték. A sírnál Roskovics Ignác mondott gyászbeszédet és megható szavakkal bucsuztatta el a korán elhunyt és sokat szenvedett festőművészt.

— Elfogott gyujtogató. Ma éjjel a külső vácz-úton levő Singer-féle szeszgyár telepén tűz támadt. Amikor az első láng felcsapott, a kerítésen egy ember átvette magát és futásnak eredt. Ezt észrevette egy közelben álló rendőr, a futó ember után iramodott és csakhamar el is érte. Bekísérte a kerületi kapitánysághoz, ahol kitért, hogy az illető a gyárnak egy elbocsátott munkása, Jauricek Szalonka András, aki boszúból gyujtotta fel a telepet. Szerencsére baj nem történt, mert a veszedelmet még elég jókor elfojtották.

— Esterházy-Henry-affaire a mult században. A párisi „Journal” egyik munkatársának a napokban egy röpirat került a kezébe, amely a mult század végén jelent meg a következő czimvel: „Esterházy grófnak, Hennégau és Cambresis parancsnokának öngazolása”. Az utóbbi években hírhedtté vált név kíváncsivá tette az újságíró és elővasta a már teljesen elsárgult, megfakult könyvet. Ekközben azt a meglepő felfedezést tette, hogy a könyvben egy oly pörrel van szó, amelynek két főszereplője szintén — Esterházy és Henry. Ebben az ügyben gróf Esterházy volt a vádlott és Henry porkoláb-hadnagy volt az, aki védelmére kelt. A dolog 1789-ik évben történt. Esterházyt azzal vádolták, hogy visszaélt

hivatalos hatalmával, és több ártatlan, tisztességes polgárt megfosztott személyes szabadságától. Augusztus 21-én ugyanis, mint Hennégau parancsnok, elfogatott négy marienburgi polgárt, mivel állítólag a hatóság ellen izgáltak. A nemzetgyűlés, a mely előtt az ügy tárgyalásra került, a polgárokat panaszukkal végrehajtó-bizottsághoz utasította. Ehhez aztán Henry porkoláb-hadnagy levelet intézett, melyben az inkriminált eljárásért a felelősséget magára vállalja, és azt állítja, hogy az teljesen jogosult volt. Henry 1789. augusztus 29-én kelt levelében Esterházyhoz a következőket írja:

„Kétségbe vagyok esve, hogy az én tettemmel önt vádolják, holott abban önnek semmi része sincs és azzal összefüggésben még csak nevét sem lett volna szabad említenie. Becsületesemre és igaz lelkekre kijelentem a nemzet és az egész világ előtt, hogy az én tábornokom volt az, aki nekem a marienburgi hatóság kérelmére parancsot adott az ön vádlóinak elfogására. És ennek a parancsnak engedelmeskedtem én.

A szóban forgó ügyet egyébiránt a királyi rendeletére félretettük.

— A Rác Pali praedikátuma. Rác Palinak, az ismert cigányprimásnak igen sok kellemetlenséget és bajt okoz tömredék mostoha- és tejtetévére. Rác Pali azt állítja, hogy atyjának, a híres Rác Pálnak, csak két törvényes fia maradt, az egyik ő, a másik Olaszországban lakó bátyja. Maradt azonban vagy huszonkilencz törvénytelen gyermeke is, akik mind a nagy cigányprimás nevével akarnak maguknak tekintélyt szerezni. Ha a törvénytelenek családjában bármiféle baj előfordul, bekötnek mindig Rác Palit hívják és minduntalan a törvényszék elé ezítálgják tanuskodni. Rác Pali szabadulni akar ezektől a kellemetlenségektől, ezért felségfolyamodványt írt a királyhoz, akitől azt kéri, hogy ő és törvényes utódai a „Nagygeczi” elnevet viselhessek „czim és jelleg nélkül”. Az eredeti módon megokolt kérvényt a cigányprimás már beadta a kabinet-irodához.

— Exkirályértő komikus. Milán, a volt szerb király, tudvalevőleg igen mulató ur, de már anynyira nem terjed a jókedve, hogy elnézze, ha rajta mulatnak. Szegény Babics György, a belgrádi Nemzeti Színház komikusa drága áron tanulta ezt meg. Az elmés és kedvelt komikus ugyanis néhány csipős kuplet énekelt Milánról, amiért királyértésért félévi börtönre ítélték.

— Elfogott templomosztogató. Ausztriában az utolsó időben igen sok templomot fosztottak ki. Ezeket a templomrablásokat mind egy Werdau Ferencz nevű fiatal ember követte el, akit az osztrák hatóságok mindenfelé körözttettek. Mint soproni levelezőnk írja, Werdau Ferenczet tegnap ott elfogták. A templomrabló ellen nem indítják meg a bírói eljárást, mert a törvényszéki orvosok véleménye szerint Werdau örült, akinek az a mániája, hogy betörjön a templomokba. Werdaut a Grácz melletti Feldhof elmeógyógyító intézetében ápolták, onnan azonban e hó negyedikén megszökött és azóta is már több templomot fosztott ki. A feldhofi elmeógyógyító intézet két ápolót küldött érte Sopronba, akik vissza fogják vinni az örültek házába.

— A lift halottja. Vágó Ede, a Neuschloss-féle nasiezi tanin-gyár könyvvezetője, ma délután egy óraker hazament a külső-vácz-úton levő hivatalából lakására. A negyedik emeleten lakik és rendszeren liften szokott felmenni. Ma is beült a liftbe, de nagyon siethetett, mert már a második emeleten ki akart szállni, azt hitte, hogy fent van már a negyedik emeleten. Kransz Sándor, aki leányával és feleségével ugyanakkor ment föl, figyelmeztette tévedésére. Vágó a figyelmeztetésre visszaugrott a felvonóba, a mikor a harmadik emeletre ért, ismét ki akart szállni. Felnyitotta az ajtót és kilépett. Mivel azonban a házmeister a földszinten a négyes számra fordította a lift-kulcsot, az nem állt meg, hanem ment tovább, felfelé. Vágó már nem léphetett vissza, kicsuszott a liftből és lezuhant a földszintre. A házmeister rögtön telefonozott a mentőkért, mire azonban megérkeztek, Vágó már kiszenvedett. Holtestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították. Halálát tizenkilenczesztendőssé felesége és kis gyermeké siratja.

— **Halál a börtönben.** Ma éjjel a nyolczadik kerületi kapitánysághoz egy részeg embert vittek be, hogy addig, míg kijózanodik, lecsukják. Egy külön cellába tették a részeg, aki ott birtelen rosszul lett és meghalt. Mikor megvizsgálták, fején egy nyíl sebet találtak. Lehet, hogy a halál oka összefügg ezzel, amit különben a boncolás fog kideríteni. (A „zuzott” sebek valószínűleg rendőri csizmasarkak nyomai.)

— **A bőkezű örök.** Tintner bécsi nyomdász — mint tudósítónk jelenti — ma bevitték az örök-tékázába. Tintnernek, Bécs városánál tett több milliós jubileumi alapítványai, amelyekhez azonban hiányzott a pénze, nagy feltűnést keltettek a napokban. Mindenki sejtette, hogy elmebeli állapotban nincs rendben, a család azonban — természetesen — tagadta ezt. A szerencsétlen ember el is tűnt néhány napra Bécsből s csak tegnap akadta rá.

— **Öngyilkosság.** Márz Félix pincér ma reggel lakásán mellbe lötte magát és szörnyen halt. Tettének okát nem tudják. Holttestét a boncoló intézetbe vitték.

— **Vasúti baleset.** Szegedről táviratozza tudósítónk: A szegedi rendező-pályaudvaron a Czegléd felől jövő tehervonat, hibás váltoállítás következtében, beleütközött egy, a síneken levő kocsihoz. Az összeütközésnél a kocsi tönkrement és súlyosan megsebesítette a körülötte foglalatokódó Lippai János és Bozsó István vasúti munkásokat.

— **Szengázmérgezés.** Könnyen végzetessé válhatott volna az a baleset, amely tegnap egy szegény családdal történt. Özvegy Redling Ferencné az Országbíró-utca hatodik szám alatt levő lakásán tegnap este jól befűtött a kályhába, aztán aludni tért. A szobában kivüle még fia, Redling Ferenc kocsis, huszonhárom éves Teréz nevű leánya, Tangold Jozefin cseléd és Futó János kocsis aludtak. Éjfélután két órákor nehéz sóhajások, majd pedig hörgések hallatszottak ki a szobából, mire a szomszédok feltörték az ajtót és beléptek a szobába. Rettenő látvány tárult eléjük. Az öreg asszony, fia és leánya elorzult arccal, mozdulatlanul feküdtek az ágyban s már alig tudtak lélegzeni. A másik két lakót kevésbé rettenetes, de szintén eszméletlen állapotban találták. Rögtön értesítették a mentőket, kik az egész családot be szállították a Rókus-kórházba, ahol még most is önkívületi állapotban vannak. Tangold Jozefint és Futó Jánost sikerült a mentőknek eszméltre téríteni. Ezek most lakásukon fekszenek betegen.

— **Gyilkos kalaposmester.** Tóth János miskolci kalaposmester — mint tudósítónk táviratozza — a saját lakásán meggyilkolta Schmiéd József vasúti elömlőmunkást. Majd a meggyilkolt súlyosan beteg feleségének támadt és kézzurásokkal ejtett rajta. A feldühödött ember ezután a szobában levő gyermekeket kezdte fenyegetni késsével. Ekkor azonban már meghallották a lármat a szomszédok, akik beharantak a szobába és megakadályozták Tóthot véres szándéka megvalósításában. A kalaposmestert régi bosszúvágya vitte a gyilkosságra.

— **Elfogott álgrofnő.** A csehországi Maria-schein városkában (Teplitz mellett) tegnap elfogtak egy elegáns asszonyt, aki Stolberg grófnőnek mondta magát. A „grófnő” ellen ugyanis számos följelentést tettek különböző csalások miatt. Az álgrofnőt a teplitzi kerületi törvényszékhez kísérték, ahol kiderült, hogy igazi neve, Slávik Francziska és hogy egyike a legveszedelmesebb szélhámosnőknek. Előbb „Clary grófnő” név alatt követte el ravaszul kieszt csalásait. Úgyes fellépésével és előkelő modorával majdnem minden nagyobb csehországi városban sok kereskedőt becsapott, akitől selyemszöveteket, ékszereket és más értéket csalt ki. A vásárolt holmit rendszeren a lakására küldette és még mielőtt a rászédett kereskedők elküldhették volna neki a számlát, hirtelen elpárolgott. Mikor elfogták, sok ékszert és más értékes tárgyat találtak nála. Slávik Francziskát különben a rendőrség már régebbről ismeri. Eddig már hat esztendő telt a börtönben.

— **A száguldó gullótné.** Ma délután a kerepesi-ut és Klauzál-utca sarkán a közuti villamos vasut huszas számú kocsija elgázolta Obtronovics József népszámot. Obtronovics saját vigyázatlansága következtében került a villamos kereké alá. Oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy azon a helyen meghalt. Holttestét beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Napoleon testvérének végrendelete.** Mint a „Gaulois” írja, Albert de Lombroso, a jeles francia történetbuvár, a napokban érdekes leletre bukkant. A Murat-féle családi levéltárban kutató, hogy adatokat gyűjtsön „A Bonaparte-család története” című művéhez, és e közben megtalálta Borghese Pauline hercegnőnek 1826-ban kelt és eddig ismeretlen végrendeletét. Az okmány, melynek hitelessége minden kétségen felül áll, egészben Napoleon kedvenc testvérének kezírása. A végrendelet egy, minden ízében keresztény szellemű hitvallással kezdődik. Ezután a hercegnő ama kívánsága következik, hogy Rómában, saját palotájának kápolnájában helyezték örök nyugalomra. Gyémántjait, gyöngy-nyakékszereit és egyéb páratlan szépségű drágaságait a Borghese-családra hagyta. A hercegnőnek ugyanis tömérdek drágaköve volt, melyeket mind Napoleonnak ajánlotta fel, midőn az Elba-szigetére volt kénytelen elutazni. A császár nem fogadta el nővérének ajánlatát, aki ezzel is csak háláját akarta kimutatni bátyja iránt. Paulette hercegnő, amint őt Napoleon becézgetve nevezte, mindenét testvérének köszönhette. Napoleon házasította össze az 1802-ben San-Domingóban elhalt Leclere ezredessel, akinek a hercegnő minden veszélyes utjában hűséges kísérője volt. Holttestét is maga Pauline hercegnő kísérte viaszba Franciaországba. Borghese hercegnőnek ezen első házasságából csak egy fia volt, aki 1804-ben halt meg. Második házasságából egyáltalán nem voltak gyermekei. Ezért gyönyörű palotáját, a Villa Paolinaát, nővérének, Elisának fiaira, Napoleon és Károly hercegekre hagyta. Ennek a palotának remek architektúráját és gyönyörű kertjeit még ma is megámulják. Pauline hercegnő még csak negyvenöt éves volt, mikor meghalt. Egy gyermeke születésekor szerzett krónikus betegség vitte a sírba. Híres szépségét azonban hosszas betegeskedése sem tudta tönkretenni. Mindvégig gyönyörű asszony maradt.

— **Társasjátékok könyve** ezimen hasznos kis könyvecské jelemt meg Kertész Tódor czég kiadásában, amelyben száznál több társasjáték leírása van, számos példával illusztrálva. Sakk, malom, vár, domino, az angol táblajátékok, Halma-Eckha, Go-bang, Reversi, Parchesi, Barbacan stb., Lotto, Tombola, a Monte-Carloban divatozó Roulette, Lóverseny, totalisateurrel, külföldi és hazai furdőkben játszott „Petits chevaux” gyermekek, fiúk, leánykák, valamint felnőttek számára való legkülönfélébb tanulságos; mulattató, szórakoztató, utazó s képes játékok, harang és kalapács, végül a Croquet s Lawn-tennis leírása. Megrendelhető 25 krajczárért minden nagyobb könyvkereskedésben.

— **Szédelgő fiatal ember.** Veszedelmes csalo működik utóbbi időben a fővárosban. Ez a fiatal ember a csallásnak egy új nemét találta föl és különösen a festőművészek közül iparkodik áldozatokat szerezni. A csalásokat úgy követi el, hogy ellátogat egyes művészekhez s életrejai adataikat kéri, hogy azt hetilapjában közölhesse. Emellett azonban egy-egy festményt is ki szokott csalni, azzal az ígérettel, hogy lapjában reprodukálni fogja. Természetesen a képet soha sem viszi vissza, hanem vagy eladja, vagy pedig zálogba teszi. Legutóbb Bródszky Sándor festőművésznél járt, aki azonban elég óvatos volt s a képre vonatkozó kérését megtagadta. A rendőrség most keresi a csalót.

— **Népkönyha és munkás-otthon.** A budapesti VIII. kerületi általános közjótékonyági egyesület december 12-én, hétfőn este 6 órákor avajta föl a kis-stáció-utca 8. számú házban levő új népkönyvtárát és munkásotthonát. A fölavatás után theatestély lesz, amelynek tisztá jövedelmét a Józsefvárosi szegények élelmezésére fordítja az egyesület.

Naplrend.

Naptár: Szombat, december 10. — Római katolikus: Melkiadás pp. — Protestáns: Judit. — Görög-ország (november 28.) Új István. — Zsidó: Kislev 26. Sabbath Wajeschev. — Nap kél: reggel 7 óra 22 perczkor, nyugszik: délután 3 óra 52 perczkor. — Hold kél: reggel 3 óra 44 perczkor, nyugszik: délután 1 óra 19 perczkor.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10-ig.
Angol iparművészeti tárgyak kiállítása, az iparművészeti muzeumban, nyitva d. e. 9—1-ig és d. u. 5—8. Megtekintése díjtalan.

Téli tárlat az új műcsarnokban, nyitva délelőtt 9-től délután 4 óráig. Belépti díj 50 krajczár.

Modern művészetek kiállítása, az országos képtárban (Akadémia, II. emelet) nyitva d. e. 9—1-ig. Megtekintése díjtalan.

A Hódoló díszfelvonulás, Eisenhut Ferencz óriási körkép Városliget, Andrásy-ut végén, látható reggel 9-től este 1/25 óráig. Belépti díj 50 kr. Gyermekek egy 30 krajczár.

Százéves ezredjubiléum.

Nagy ünneppésséggel tartják meg holnap Sopronban a negyvennyolczadik gyalogezred fennállásának százeztendős jubileumát. Tösgyökeres magyar ezred viseli ezt a jelentős számot; magyar a parancsnoka is, Csányi Artur ezredes, a ki magyar nyelven fogja holnap elmondani a legénységnek az ezred történetét.

Sok küzdelemlről, sok diadalról regél ez a történet. Az első ezredparancsnok, gróf Gyulay Albert vezetése alatt majdnem tízezer hős volt egyhuzamban ütközetben. A híres magyar tábornok 1798-ban lett az ezred parancsnoka s az olaszországi harcztéren mutatta ki fényes katonai tehetségét. Itt állotta ki az ezred is a tűzpróbát, 1799-ben Massimónál, Santa-Luciánál és Magnanónál. Márczius 26-án Santa-Luciánál az ezred egyharmada pusztult el, április 5-én a magnanói ütközetben gróf Gyulay is súlyosan megsebesült.

Santa-Luciát kétszer is elfoglalták a magyar fiúk, s a véres küzdelemben tizenegy órahosszáig vitélül tartották magukat, míg végre a segélycsapatok megérkeztek és eldöntötték a harcot a császári seregek javára. Az ezred Veronában pihente ki fáradalmait, de már kilencz nap múlva újra ott volt a magnanói harcztéren, mikor a 48-asok előhadat alkottak a francziákat támadó osztrák seregnek.

Tulnyomó ellenséggel állott szemben az osztrák sereg s csakis a 48-asok szívós kitartása tette lehetővé, hogy az osztrákok tartaléka a francziák által megvert balszárny segélyére siethetett s a szenvedett vereséget fényesen helyrehozhatta. A francziákat állásukból kiverték a közülük háromezret ejtettek foglyul. E fényes győzelem — amint Keim tábornok a harcztéren ki is jelentette — a 48-asok érdeme volt. Az ezred vitéz magatartása azonban itt is nagy áldozatokat követelt. Maga a parancsnok, gróf Gyulay, a fején kapott súlyos sebet. Hét tiszt meghalt, tizenöt pedig súlyosan megsebesült. A legénység közül ötszáz veszett oda, száz pedig francia rabságba került.

Az ezrednek százéves története első nyolcz tizedében hosszabb pihenője nem is volt soha. Háboru háboru után következett és a 48-asok mindenütt dícsőséggel állottak meg helyüket. 1841-ben nevezték ki az ezred jelenlegi tulajdonosát, Ernő főherceget, aki azóta több mint egy félszázadon át áll az ezred élén, amely most már a nevét is viseli. Az utolsó ütközet, a melyben az ezred részt vett, Bihácsnál volt 1878-ban, a boszniai okkupáció alkalmából.

A 48-asok történetéről és tulajdonosáról, Ernő főhercegről a következőket érdemes följegyezni:

Nevezetes ezred ez, mert tulajdonképen egy spanyol gárdából alakult, a mikor VI. Károly császárnak, a büszke il rey-nak mindörökre le kellett mondania a spanyol trónra való igényéről.

Mint osztrák sörnyalozezrednek első tulajdonosa báró Vukassovich Flópp altábornagy volt; akkor pedig, mikor Petrovics-Petőfi Sándor főlcsepött „zöldhajtokás, sárgapitykés” közlegénynek, Goldnenfelsi Gollner Alajos volt a tulajdonosa, még pedig 1829-től—1841-ig.

Azóta megszakítás nélkül Ernő főherceg a tulajdonosa, aki mint huszonegyéves ifju lett tulajdonosává. Ernő főherceg Rajner főhercegnek a fia, aki a régi lombard-velencei királyságnak volt alkirálya.

Az uralkodó-családnak egyik legrokonszenvesebb tagja, aki az abszolutizmus idejében is teljesen bírta a magyarok rokonszenvét s népszerű alakja volt a pesti társaságnak, mikor egy darabig mint hadtestparancsnok tartózkodott itt.

Ernő főherceg — vagy mint ószhaju, de még ragyogó szemű matrónák mondják: Erneszt, szintén nagyon szerette a magyarokat... és erről még külön is tudnak egy nagyon bájos, nagyon poétikus történetet azok az ószhaju, de még ragyogó szemű matrónák.

Ötven esztendeje mult annak épen, hogy V. Ferdinand, unokaöccse, Ferencz József javára lemondott a trónról, és a cseh fővárosba tette át lakását.

A Hradsinban volt ez a külön udvar, és a jószívű, de rendkívül gyámoltalan, szinte gyermekes V. Ferdinand nagyon szerette, ha körülvették fejedelmi rangjának minden pompájával.

Az „öreg császár“, így nevezték a prágaiak, sűrűn érintkezett a cseh fővárosban telelő feudális arisztokráciával, és kivált az ötvenes években rendszeresen megjelent a főurak által rendezett bálakon, estélyeken és a Hradsinban is voltak udvari bálók.

Különös öröme telt abban, ha valaki audienciát kért tőle, és ilyenkor mindig ragyogó arccal mondta főudvarmesterének:

— Lásza, nemcsak a Franzl ad kihallgatást ott a bécsi Burgban, de én is. Még nem felejtették hát el egészen az „öreg császárt“.

A Franzl alatt unokaöccsét, a királyt értette, magáról pedig különösen szeretett harmadik személyben beszélni.

Ebben az időben — az ötvenes évek elején volt — Colorado-Mansfeld grófné tartotta a legfinnyesebb házat Prágában és báljairól, estélyeiről beszéltek az egész monarchiában.

Fő vonzó ereje volt ezeknek az ünnepeknek Colorado-Mansfeld grófné egy régi jó barátjának, P. örgrófnének első házasságából származott leánya, Cs—y Melanie grófné.

Szédítő szépség volt, szépsége mellett még csupa esprit, elragadóan kedves, csupa lelemény, úgy hogy a prágai társaságban ő volt a hangadó.

Egy alkalommal különösen nagy fényvel készült Colorado grófné bálját megtartani.

Egész Prága készült erre a mulatságra, mert a cseh fővárosban helyőrségen levő főhercegeken kívül, megígérte eljövetelét az öreg császár is.

A bál estéjén aztán fényárban usztak az ódon Colorado-Mansfeld palota termei és a kapu boltíves bejárata alá egymásután gördültek be a régidivatu batárok, bakjaikon a hosszú, tubákszin-kaputos kocsisokkal, lakájokkal.

Eljötték a főhercegek, elfőtt az öreg császár és kedvtelve nézett végig az úde, rózsahimbókhöz hasonló, hamvas lányarczokon, a deli ifjakon, akik mind tömött sorokban, mélyen meghajolva járultak elébe.

Egy pillanatra ismét császárnak, igazi császárnak képzelte magát, aki a bécsi Burgban van és az udvari bálon mély meghajlással üdvözlök udvaroncok és udvari dámák, különösen Cs—y Melaniet tüntette ki kegyével, aki a régi pozsonyi szép napokra emlékeztette.

Mint serdülő lánykát mutatta be édesanyja a királynak, aki díszmagyarban, és erősen törve a magyar szót, mégis hazai nyelven nyitotta meg az emlékezetes 1847-iki országgyűlést. A viruló, úde szép magyar grófnővel ezen a bálon az uralkodóház egy másik tagja is feltűnően sokat foglalkozott.

Ernö főherceg, aki akkor Prágában volt helyőrségen, az egész mulatságon rendkívül kitűntette a szellemes leányt, el nem mozdult köréből és a kotillont is vele táncolta.

A daliás katonának annyira megtetszett a szép magyar grófné, hogy a bál után is többször fölkereste Colorado grófné termeit és bárhol találkozott is Cs—y Melanievel, mindenütt feltűnően megkülönböztette a többi hölgyektől.

Az öreg császárnak is elmondták a Hradsinban, hogy Ernő főhercegnek komolyan tetszik a Colorado grófné védenca, a szép magyar lány.

— Hm, hm — mondá a jó öreg Ferdinand — én nem vagyok már igazi császár, én nem avatkozhatom a főhercegek szívügyeibe, ha mindjárt a Rebellen-Nation lányaiól válogatnak is feleséget... Különben a liebe Comtesse Grosspapája kedves embere a mostani császárnak is, igazítsák el ők a dolgot.

Lehet, hogy Ernő főherceg plátoi ábrándjának híre eljutott az igazi császár fülébe is, mert egy szép napon megkapta a rendeletet más helyőrségbe való áthelyeztetés iránt.

A legfelsőbb parancsnak még a főhercegek is kénytelenek engedni — és hejh, de sok ilyen áthelyezésnek, sok külföldi utazásnak van az udvari kulisszák mögött egész regénye.

Mielőtt azonban elutazott volna Prágából a daliás főherceg, elment bucsuzni Colorado grófnéhoz, a hol a szép Melanievel is találkozott.

A szellemes lány, akinek hízelt ugyan az uralkodó-család e kiválóan kedves tagjának kitűntető figyelmé, de mélyebben nem érzett iránta, nyájasan fogadta a bucsuzót, és mikor a deli tiszt kérte, hogy tartsa meg jóemlékben prágai cotillontáncosát, mosolyogva bólintott fejével, és biztosította, hogy életének mindig legszebb visszaemlékezései közé fogja sorozni a cseh fővárosban eltöltött farsangot.

Ernö főherceg aztán fölvetta az asztalról azt a fehér rózsát, amelyet Melanie beszélgetésük alatt kezében tartott, elkérte emlékül — és bucsut véve — távozott.

Az elutazása előtt való éjszakán egyszerre csak andalító zenehangok rezegtek át a kora tavaszi légen, és halkán, lágyan szüremkedtek be a Colorado-palota nehéz selyem függönyei mögé, abba a szobába, ahol a szép magyar lány aludt.

A térer ott állt az ezred zenekarának, amelyben Ernő főherceg szolgált, néhány tagja és a főherceg maga, fehér katonaköponyegöbe burkolva, dallal kísérte a halk zenét.

És bánatosan hangzott az epedő szerelmi dal refrainje belé a langyos tavaszi éjszakába, míg az égen bérányfelhők usztak és lassan hőmpölygött alá a Moldva fehérödros hulláma:

— Die Lieb' blüht nur einmal —
Und nachher ist's gar ...

A főherceg másnap már nem volt Prágában és nem találkozott többé a szép magyar grófnővel soha, aki ma fehérhaju matróna és a hadsereg egy magasrangú tisztjének a neje. A multakon megrengve, néha leül még zongorája mellé, és ilyenkor önkénytelenül is fölzendül ujjai alatt a régesrégén divatból kiment dal, amelyet ott játszottak neki tavaszi éjszakán, — akkor, mikor a szivben is tavasz volt még, láng a szemekben, és forró, lüktető fiatal vér a szivekben. . . .

És a daliás katona, a jubiláló ezred Inhaberje, megöregedett szintén.

Agglegény maradt azonban és mig ott sétál Arco illatos olajfái alatt, eszébe jut, hogy hamuvá lesz a láng és szertefoszlik minden álom.

És eszébe jut az a holdfényes éjszaka ott Prágában, mikor mint fiatal szerelmes tiszt játszotta a dalt a lányka ablaka alatt, és halkán, bánatosan, mint akkor, fölcsendül lelkében a régi szerelem, a régi dal refrainje:

— Die Lieb' blüht nur einmal —
Und nachher ist's gar ...

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Lewinsky. A színész művészetét korlátozza az idő; csak a jelennek él és az utókorra legfeljebb, ha a híre marad fenn. De minden megnehezíti működését még a térben is, mert ha színpad, díszletek és társak hiányában a felolvasó-asztalhoz ül, a művészete nem marad ugyanaz, a hatása pedig majdnem megsemmisül. Igaz marad ez a tétel még olyan kiváló színésznél is, mint Lewinsky József, aki szavalati estélyi rendezett ma este a Royalban. Lewinsky még a régi iskolához tartozik, de m e s t e r e a régi iskolának. A műsor első felében komoly tárgyú költeményeket és Maupassant-nak egy gyönyörű rajzát szavaltta el, különösen ez utóbbival és Goethe „Prometheus“-ával érve el nagy hatást. Majd Mikszáth elbeszélését, a „Bede Anna tartozásá“-t csevegte el megható egyszerűséggel. Szellemes pointeokkal adta elő Rákosi Viktor „Utolsó Bikity“-ét (az összes magyar dolgokat Neugebauer László fordította kitűnően), végül néhány magyar tárgyú német költemény után Petőfi három versét szavaltta el. A „Falu végen kurta kocsma“, az „Ezrivel terem a fán a meggy“ és a „Talpra magyar“ a szivünkhez szól német nyelven

is és ha magyar szellem, Petőfi szelleme lengi át, mintha a germán nyelv is hajlékonyabb és csengőbb volna. A nagyszámú közönség minden egyes szám után sokat tapsolt Lewinskynek.

* Eredeti újdonságok. A Magyar Színház igazgatósága az „Egyptom gyöngye“ című operettet, amelynek librettóját Heltai Jenő, zenéjét pedig Forrai Miklós írta, előadásra elfogadta. Az operette még az idén színi is kerül. Ezenfelül még két eredeti darabra készül a Magyar Színház személyzete. Párhuzamosan folynak ugyanis a próbák Rákosi Jenő és Szabados Béla „A bolond“ című operette-jéből, és Herczeg Ferencz „Gyurkovics lányok“ című vígjátékából.

* Lindh Marcella. A híres amerikai énekesnő, akinek művészetét az Operaházból és a hangversenyekből jól ismeri a pesti közönség, holnap a posta- és táviráda tisztviselők hangversenyén fog énekelni Dióssyné-Handel Bertá helyett.

* A nemzeti szalon kiállítása. A nemzeti szalon karácsonyi tárlatára szánt művek beküldésének határideje ma járt le. A tárlatra igen sok kép és szobormű érkezett. A bíráló- és rendező-bizottság holnap fog munkájához. A kiállítást december 15-én Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter nyitja meg.

FŐVÁROS.

(Deák Ferencz arcképe.) Deák Ferencz még 1861-ben a fővárosi árvaházakra ruházta át az arcképei elárúsításának kizárólagos jogát. E jogból a hatvanas és hetvenes években igen szép összeg gyűlt össze, úgy, hogy belőle a József-árvaház 8948 forintot kapott, az Erzsébet leány-árvaház pedig 8464 forintot. Azóta azonban a kereslet évről-évre csökkent s az idén már egyetlen példányt sem adtak el az arcképek ből. Az elárúsítás bizománybaadás utján történt s most, hogy a képeket már senki sem veszi, Heinrich István, mint az árvaházak felügyelője, azt a javaslatot terjeszti a tanács elé, hogy a főváros mondjon le a kizárólagosság jogáról s a nagyobb arcképeket osszák ki az iskolák, árvaházak s kiseddévők közt, a kisebbeket pedig jutalmazásul adják ki az árvaházi jelesebb növendékeknek.

(Olcsó lakásokról.) A közegészségügyi egyesület ma dr. Csápoly István elnöklése alatt fölolvastó ülést tartott. — Az ülésen Sieb-reich Károly tartott fölolvastást a lakásviszonyokról. — A társadalmi kérdések legfontosabbjának tartja a szerényebb viszonyok között élő társadalmi osztályoknak egészséges és olcsó lakásokkal való ellátását. Ezek közé sorolja először azokat a családokat, amelyek fejének állandó és biztos keresete van és pedig évenként 800—1200 forint. Másodsor azokat a családokat, amelyeknek 800 forint alóli jövedelmük van. Harmadszor azokat az egyéneket, akik időnkinti keresetből élve, időről-időre lakásukat kénytelenek változtatni, hogy munkájuk közelében lakhassanak s a kiknek keresete naponként 30 krajczár, egy forint 50. Ez utóbbi osztályt többnyire nőtlen emberek alkotják, akik lakbérüket csak hetenkint, vagy épen naponként fizethetik meg. Nem tartja célszerűnek az utóbbiakat és az elősorolt viszonyok között élőkét a városból kiszorítani és részükre külön városrészt építeni, hanem helyes volna, ha ez az osztály munkája közelében találhatna tisztességes lakást, hogy sok időt és fáradságot megkímélhessenek. Rendes körülmények között nem volna szabad a lakbérnek a jövedelemből tizenöt százalékkal többet felemészteni, hogy élelemre negyven százalék, ruházatra tizenöt százalék, korbizosításra tizenöt és szórakozásra tíz százalék megmaradjon. Előadó a lakásviszonyok tanulmányozásával sokat foglalkozott a külföldön s bejárta Angolországot és Skóciát. Nagy-Britannia lakásviszonyainak jellemzésére bemutatja egy angol tudósnek a londoni nép életmódját és munkáját leíró művét és grafikai táblázatait. A táblázatok a London keleti részén lakó különféle társadalmi osztályok megosztását ábrázolják. Ezekből látható legjobban, hogy milyen lakásokra van szükség. Sieb-

reich ezután különböző háztereket mutatott be s ismertette az általa készített háztereket is, végül előterjesztette a Kelenföld szabályozására vonatkozó terveket és házecsoportokat. A felolvasást nagy tetszéssel fogadták.

A költségvetés.

(Negyedik nap.)

A közgyűlés négy napi tanácskozás után ma befejezte a költségvetés általánosságban való tárgyalását. A jövő évi gazdálkodás tervét a részletes tárgyalás alapjául elfogadta, a közjövödelmek növelése végett ajánlott ötszázalékos iskolaadót megszüntette, a szódavíz adóra vonatkozó javaslatot ellenben elvetette.

(A polgármester beszél.)

A vitát már a múlt kedden befejezték, csak a záróbeszéd maradt még. *Lampf Hugó* főszámvévő akarta ezeknek a sorát megayitni, de az elnök a polgármesternek adta a szót és ennek beszéde után sem engedte, hogy a főszámvévő a vitába avatkozzék.

Halmos János polgármester azzal kezdte, hogy már a múlt évben is fölemlítette, hogy a közjövödelmek szaporítása nélkül nemsokára valóságos képtelenség lesz a pénzügyi helyzet egyensúlyát fenntartani.

Ez az időpont, sajnos, nagyon hamar elkövetkezett. A jövő évi költségvetésben 1.624.734 forintot már előre elköltötték, s ezt az adósságot mulhatalanul fizetni kell. Továbbá majd három millió halaszthatatlan kiadás vár a fővárosra. De a bajokon rekriminációkkal nem segíthetünk és sem a tanács, sem a köztörvényhatóság nem mentegőzhetik, egyformán hibásak voltak a rossz gazdálkodásban. Huszonöt évvel ezelőtt aránylag még több kamat törlesztést fizetett a főváros. S azóta a jövödelmek nem emelkedtek arányosan a különféle beruházásokkal. Azt mondják, hogy Budapest úgy is elég gazdag, a főváros mint jogi személy elég vagyonos, nagy értékű ingatlanai vannak, ellenben a lakosság általában olyan szegény, hogy ebben a tekintetben ugyszólván az első az európai nagyvárosok között. Mert évről-évre csak a lakosság száma növekedik, a vagyon ellenben alig szaporodik valamivel.

Az új adók közül az iskola-adó ellen azt hozták fel főképen, hogy nem mindenkit terhel egyformán. Ha csak ez a kifogás, majd segít a tanács a bajon, a kormány közreműködésével. A szódavíz adót azért akarják elbuktatni, mert a szegényebb néposztályt terheli. Ez a kifogás egyszerű misztifikáció.

— Hohó! Eláll! Eláll! Az urak bort isznak, pezsgőt isznak, azért nem tudják — kiáltanak közbe innen is, onnan is, miközben az elnök folyton csöngtet.

— Csöndet kérünk — pattog *Kasics* — ha mindenkit meghallgatunk, hallgassuk meg a polgármestert is.

— Ez tiszteltetés önmagunk iránt — tördítja *Mátyus Arisztid* — meg kell ballgatni a polgármestert. A csönd nagynehezen helyreáll és *Halmos* polgármester tovább is ajánlhatja a szódavíz adót. Mert ez főképen ugyanis a korsmárosokat és vendéglősöket terheli, akik szódával frissítik föl a bort és a sört, amit ő is tapasztalt már. Különböben a szódavíz adó már több vidéki városban is megvan. A kerékpár adót a gépre akasztott pléhlemezek kiváltásával hajthatják be legkönnyebben s egyáltalán nem aggodúk, hogy ez valami nehézséggel járna. A pezsgő és az ásványvizek megadóztatását is pártolja, sőt a telekérték emelkedésének bekövetkező megadóztatását sem ellenzi. Cél szerű volna továbbá, ha a progresszív adó behozatala iránt is megtennék már a lépéseket.

Végül a főváros közigazgatását védelmezi és a beadott tizenhárom indítványt kritizálja pontonként.

Másfélórás beszédét zajos éljenzéssel fogadják és a zaj még le sem csillapodik, amikor *Gundel János* személyes kérdés címén kezd szólni.

— A polgármester nr gyanúsította a vendéglősöket, hogy a bort, sört szódával szaporítják, vagy, ahogyan mondotta, frissítik.

— Ez nem személyes kérdés! — vág közbe *Márkus főpolgármester*, az elnök.

— Én is vendéglős vagyok, a gyanúsítás rám is vonatkozik.

— Mindegy, még sem személyes kérdés — feleli az elnök, miközben nagy zajjal követelik a szavazást.

— Én mint vendéglős szólok.

— No hát én meg a bizottsági tag urtól megvonom a szót.

Gundel leül és *Weisz Berthold* szólal meg személyes kérdés címén. Csak annyit mond, hogy statisztikai adatok alapján támadta a közigazgatást.

Dr. Csorba Ferencz, *Weisz Berthold*, *Darvas Fülöp* röviden ajánlják indítványukat. *Gerő Lajos*, *Váczonyi Vilmos* lemondanak a zárszó jogáról. *Kasics Péter*, *Palotai Rezső* és *Dezsényi József* indítványaik ajánlása kapcsán újból tiltakoznak a szódavíz adó ellen, *Mátyus Arisztid* pedig az összes adójavaslatokat ajánlja.

(A szavazás.)

Elnök: A költségvetésen van a sor. Elfogadják-e általánosságban vagy nem? Az adójavaslatokra majd külön szavaz a közgyűlés. A beadott javaslatok valami ötven pontot tartalmaznak, ezeket én a fölvetendő kérdések szerint csoportosítottam. *Gerő Lajos* és *Boros Soma* halasztó indítványt tettek. Kérdés tehát, elfogadják-e a közgyűlés a költségeloirányzatot a halasztó indítványokkal szemben. Néhány kivételével mind felállnak.

A többség tehát elfogadja. Elfogadja a közgyűlés a pénzügyi bizottság előzetes javaslatát és a költségeloirányzati hitelek és póthitelek kezelése és nyilvántartása tárgyában — *Kasics Péter* indítványával szemben, aki az egész pénztár és számvitel revízióját sürgeti.

Elfogadják *Darvas Fülöp* indítványát is, hogy ezentul november elseje előtt már kész legyen a költségvetés. Hozzájárulnak továbbá ahhoz, hogy az állami vállalatok, a telekérték emelkedésének megadóztatása, az anyakönyvi állami segély fölemelése és a két községi reáliskola államosítása végett a tanács lépéseket tegyen.

Következnek az új adók. Együttesen *Darvas Fülöp*, *Palotai Rezső*, *Boros Soma* és *Wolfner József* halasztási indítványt adtak be: hogy csak a jövő évi költségvetésnél határozzanak. Kilencvenöt szóval nyolcvannégy ellen mellőzik az indítványokat.

Az iskola adót névszerinti szavazás után százharminczhat szavazattal negyvenkilenc ellen elfogadják.

A szódavíz adónál is névszerint szavaznak. Nyolcvanhat ellene, ötvenhét mellette. Így tehát huszonkilenc szóval elvetik a szódavíz adójavaslatot.

A pezsgő és az ásványvizadót részletes javaslatlással végett a tanácshoz küldik, a többi új adóra nézve pedig, mivel az idő későre jár, a szavazást az elnök holnapra halasztja.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A szerelmes rendőr boszúja. Hivatalos hatalommal való visszaélés, könnyű testisértés és becsületsértés vádja miatt vonta ma felelősségre a büntetőtörvényszék *Walk Sándor* közrendőrt, akit a főkapitány a bíróság döntéséig hivatalától felfüggesztett. *Czárán István* elnök zárt tárgyalást rendelt el, ami azt jelenti, hogy nem épen szalonképes kifejezések lesznek hallhatók.

Az eset a következő: Két éve, június 14-én kora hajnalban *Molnár Ceczília* születésű gyanutlanul jött ki az alkotmány-utcai erdészeti pavillonból, amikor a tulsó oldalról kiállított hozzá *Walk Sándor* rendőr, a ki kikoszorózott szerelmes léteére rég boszút forraít *Molnár Ceczília* ellen. Az asszony menekülni akart, de a rendőr a másik oldalon elébe került, s nem a legudvariasabb hangon vonta felelősségre, hogy mit keres kora hajnalban az erdészeti pavillonban. A nő visszautasította az utána olálkodó rendőrt, mire ez megragadta, s durva szitkok között a földhöz verte, majd betaszította az V. kerületi kapitánysághoz. *Molnár Cecziliát* ott lecsukták s csak délután bocsátották szabadon, miután a kapitány, természetesen a rendőr vallomása alapján, megfelelő pénzbüntetésre ítélte.

Walk Sándor ma másképp tüntette fel a dolgot. Ő — ugymond — *Molnár Cecziliát* ledér nőnek ismerte, akinek éjszakai barangolása nagyon gyanusnak tetszett neki.

Czárán elnök: Miért olálkodott utána?

Vádolt: Én nem olálkodtam. Véletlenül jártam arra.

Elnök: Maga leselkedett utána régóta! Hát nincs magának itt Budapesten egyéb dolga,

minthogy nők után leselkedjek? Van itt kassza-betörés elég, inkább arra figyelne!

Molnár Ceczília elmondotta ezután, hogy *Walk* öt évek óta üldözi szerelmi ajánlataival, de én — mondotta büszkén — én nem adtam magamat.

Walk: Minek jártam volna én utána, hiszen nekem feleségem van!

Elnök: Abból nem következik semmi.

A tanúk kihallgatása után a törvényszék *Walk Sándort* a vádbeli cselekményekben bűnösnek mondta ki s egy havi fogházra és egy évi hivatalvesztésre ítélte. Az elítélt felebbezett.

— Halálraítélt papné. Belgrádi tudósítónk írja, hogy a ziny-potoki pápa feleségét, aki szeretőjével egyesülve megölte a pópát, a belgrádi törvényszék lővés általi halálra ítélte.

— Kerékpártolvaj báró. A düsseldorf törvényszék előtt tegnap kerékpárlopás vádja miatt állott báró *Massenbach Károly*, egy tizenhétéves gimnázista. A fiatal tolvaj apja gyalogsági ezredes és jelenleg Düsseldorfban van állomáson. Egyszer az utcán lopott egy őrizetlen biciklit és eladta. Másodsor, felbuzdulva a sikerén, egy iskolatársa biciklijét lopta el és eladta azt is száz márkáért. Ezeket a lopásokat a fiatal báró a törvényszék előtt bevallotta. Az ítélet azonban mégis fölmentő volt, mert az orvosszakértők bevizsgálta a tatlan naka találták a vádlottat. — A „báró“-tolvajok Düsseldorfban is beszámít hatatlanok.

— *Schreiber* levele. Amerikai bélyeggel el látott levél érkezett tegnap *Czekéliusz Marcell* vizsgálóbíróhoz. A levelet *Schreiber Mór*, az uzsora-üzleteiről hírhedt dohányutczai pénzember írta, aki tudvalevőleg az Océanon tul keresett biztonságot az ellene indított vizsgálat következményei elől. *Schreiber* levelén a honvágy hangja uralkodik. Vágyódik Magyarország után, de honvágya nem gátolja abban, hogy aggodalmasan ne érdeklődnék aziránt, vajjon visszatérése nem jár-e majd súlyosabb következményekkel. Ezért óvatosan és a kérdés lényegét kerülgetve, tudakozódik afelől, hogyan áll az ügy. Természetesen ártatlannak mondja magát és nagyon bizik benne, hogy a magyar igazságszolgáltatás fényesen rehabilitálja majd. Részletesen czáfolgatja az ellene felhozott vádakot és egyttal szentül megígéri, hogy ha visszatérhet hazájába, a netalán okozott károkat megtéríti. A levél a jókora caomóra felnövekedett vizsgálati iratokhoz csatolva várja elintézését.

— Szerencsétlenség a *Ferencz József*-hidnál. A *Ferencz József*-hid építésének befejezésekor történt, hogy a földmunkálatok körül szerencsétlenül járt *Szekér Imre* földmunkás. *Razovicz Ignác* földmunka-vállalkozó és *Márkus Henrik* munkavezető parancsára ugyanis a munkások földtöltéssel foglalkoztak. *Szekér Imre* egy három méter mély gödörben állt, amikor a gödör oldala hirtelen beszakadt és maga alá temette. Szerének több oldalbordája betört, karja eltört, lába pedig kifezamadott. A budapesti büntető-törvényszék a szerencsétlenségért az intézőket vonta felelősségre, mert elmulasztották a veszélyes földmunkálatok végzésénél szükséges elővigyázati rendszabályokat. Bár *Ajtay* orvosszakértő azt mondotta, hogy *Szekér* kartörése már régibb keletű és nem származhatik a szerencsétlenségből, a törvényszék *Razovicz Ignác*ot és *Márkus Henrik*et egyformán vátkesnek találta és a 310. szakasz alapján tizennégy napi fogházra, valamint kártérítés és a költségek megfizetésére ítélte.

— Fölmentett főmérnök. Megemlékeztünk arról az országos hurre vergődött bötányról, mely Nagyváradon a sár- és kavicsbordás dolgában történt s amelybe *Busch Dávid* főmérnököt is belekeverték. A nagyváradi királyi ítélőtábla *Busch Dávid* ellen semmiféle terhelt gyanut nem látott s a vád és következményei alól fölmentette. A napokban érkezett le Nagyváradra a királyi kuria határozata, amely a fölmentést megerősítette. A köztisztelőben álló főmérnök tiszteltetésére a nagyváradi mérnökök és építések ez alkalomból bankettet rendeztek, amelyen az alaptalanul gyanúsított és rehabilitált főmérnöknek nagy és szívélyes óvációt rendeztek.

SPORT.

† Az alagi versenyek. Az urlovakok szövetségének a jövő évi alagi versenyekre kiirt pozíciói legközelebb fognak megjelenni. Az urlovakok, mint értesülünk, a gát- és akadályversenyek díjait felemelik, azonkívül egy igen fontos és dicsőretre méltó újítást fognak létrehozni. A jockey-sikversenyeket, ugyanis a tavaszi versenyek kivételével kizárólag csakis belföldi jockeyk és lovászfiúk számára tartják fenn.

† Gróf Majláth vadászata. Gróf Majláth József perbenyiki birtokán e héten nagy vadászat volt. Ott voltak többek közt Pallavicini Ede örökgróf, gróf Széchenyi Emil, Sennyey Béla, Sennyey Miklós és Vécsey Sándor bárók. A vadászat szép eredménnyel járt, mert nem kevesebb, mint 280 nyul, 330 fácán, 3 fogoly, 6 róka, 2 vadmacska és 1 óz esett el.

† Egy versenyistálló megnagyobbítása. Gróf Kinszky Zdenko, akinek utóbbi időben nagyon kis versenyistállója volt, istállóját jelentősen megnagyobbította. Trainerjének ugyanis nem kevesebb mint huszonegy yearlinget adott trainingbe.

† Rosenberg Gyula loval. Rosenberg Gyula országgyűlési képviselő, aki Mr. Lincoln álnév alatt futtat, Narvestmaid és Quóta névre keresztelte két egyéves csikóját.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

L. J. Budapest. Abban az üzenetben, a melyben a lelki tudományok fogyatékos voltáról szölkünk, nem a metafizikáról és a lélektanról mondtuk ezeket. A hipnotizmust, spirítizmust, thelepathiát és szimpáthiát (de nem a köznapi értelemben vett szimpáthiát) értettük. Ezekben a többé-kevésbé kultivált és többé-kevésbé lenézett micsodákban (nem merjük tudomány-nak nevezni) van elszórva az emberi lélekben rejlő erő. Ma még nem ismerjük ezt egész műveltségünk, s azért nem is hiszünk benne. De el fog jönni a léleknek Edisonja, aki a tapogatózásokkal összekapcsolja az aprójelenségeket és bizonyítékokat megrostálja és egy rendszeres tudományba foglalja össze. Akkor elhisszük majd, hogy az emberi lélekben olyan csodálatos erők lakoznak, a melyekkel hihetetlenül tetsző dolgokat művelhetünk.

K. K. B.—I. Ad. 1. Nehai gróf Károlyi Istvánnak Dillon Georjával Párisban kötött házasságából hét gyermeke született. Ede 1821-ben és László 1829-ben. Gróf Eszterházy Franciskával való házasságából: Sándor 1831-ben, Geraldine 1836-ban. Ad 2. Ede, mint fentebb látja, nehai István fia volt. Ad 3. Gróf Korniss Klarissza (göncz-ruszkai) először gróf Károlyi Ede felesége volt 1879-ig, a gróf haláláig. 1881-ben ment nőül sógorához, gróf Károlyi Sándorhoz.

Csalta. Galgóc. Ad 1. Hogy minden városból akar-e néhány képes levelezőlapot, vagy pedig az összeseket akarja, az tökéletesen mindegy. Nincsen olyan ember a világon, aki mind össze tudná gyűjteni, (gondolja meg kérem, hány város van a világon) és nincsen olyan sem — legalább a magunkfajta emberek közt — aki azt ki tudná fizetni. Csak gondolkozzék kissé a dolgon, majd rájön. Ad 2. Nem kötelek.

N. J. Budapest. Ad 1. Korcsolyapályára az idén is lesz az állatkerti tavon, föltéve, hogy jég is lesz. Ad 2. A bérletjegy ára négy forint. Ad 3. A bérletjegyhez szükséges fénykép is.

Dr. P.—y. Nagyvárad. Annak a tanár urnak a neve sem a hivatalos névtárában, sem a budapesti cím- és lakásjegyzékben nem fordul elő. Nagyon sajnáljuk, hogy nem felelhetünk kérdésére.

L. S. Eger. Beiratkozhatik a második létevre akkor is, ha az elsőre nem is volt beírva.

G. G. Fiume. A vaskoronarend osztrák császári érdemrend, amelyet Ferenc császár 1816-ban három osztályban alapított. Az első osztály tulajdonosai valóságos belső titkos tanácsosi rangban állanak, a második osztályéi régebben bárói rangot, a harmadik osztályéi a nemességét kapták; de ez már 1834 óta föl van függesztve. A rendnek külön öltözte van, amelyet azonban ma már nem viselnek. Jelvénye színes drágakövekkel ékített arany „vaskorona”, rajta a koronás kőfejú birodalmi sas, a joga, kard és országalmával, mellette aranysegélyű sötétkék pajsz, rajta arany „F” betű. Szalagja aranyzárta, sötétkék szalagokkal.

J. A. Vép. Szíveskedjék az illető sorsjegyek számát újból megírni, aztán megüzenjék még egyszer, hogy mi van velük.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, december 9.

	decz. 9. cents	decz. 8. cents.
Buza decemberre	70 ⁷ / ₈	70 ⁰ / ₈
„ áprilisra	72 ² / ₈	72 ⁴ / ₈
„ májusra	69 ⁷ / ₈	69 ⁵ / ₈
Tengeri decemberre	38 ⁷ / ₈	39

Chicago, december 9.

	decz. 9. cents	decz. 8. cents
Buza decemberre	63 ⁵ / ₈	63
Tengeri decemberre	32 ⁷ / ₈	33

Mezőgazdaság.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnoki Ellátó Szövetkezete. A székes főváros tanácsa méltányolván a főváros élelmezésére oly fontos szövetkezet nehéz helyzetét, mire a folyó évben a helyberek 50 százalékát elengedte. Most Darányi Ignác földművelésügyi miniszter jött a gazdák érdekeire nézve is oly jelentős szövetkezet segítségére. Ugyanis az évi költségek fedezéséhez 5000 forint államsegélyt utalványozott, ezenkívül az összes ménes uradalmak, gazdasági tanintézetek, földművesiskolák és vinczellérképezdek részére 3800 forint értékű üzletrészt jegyzett. A földművelésügyi miniszternek ezen segítségével nemcsak a szövetkezet helyzetét teszi szilárdá, hanem a gazdák bizalmát is alkalmas lesz megerősíteni.

Ipar- és kereskedelem.

Próbavágatás a közvágóhídon. A budapesti mézárás ipartestület már régóta sürgeti, hogy tartsanak a közvágóhídon próbavágatást, abból a szempontból, hogy kitűnjék, mennyire módosítja a marhak testsúlyát a levágatás előtti időben a darával való etetés, illetőleg az erre következő bőséges itatás. A mézárás ipartestület kimutatta, hogy az gyors, mesterséges: uton való, — de egyszerűségi értékű szilárdítást idéz elő. Hogy ez megállapítható legyen, a tanács végre elrendelte a próbavágatást azzal az utasítással, hogy figyeljék meg, vajjon a levágott marha bendőjében a szénával, valamint a darával való etetés következményeként milyen különbség állapítható meg a mézárás előnyére vagy hátrányára. A székes főváros közlelmezési és közigazdasági ügyosztályának a vezetője, Hermann Béla tanácsos, holnap — szombatra — hívta össze a próbavágatás megfigyelésére a közlelmezési bizottság tagjait, a mézárás és hentes ipartestület küldöttait s az Országos Gazdasági Egyesület képviselőit. A próbavágatást megelőző tárgyaláson azonban kitűnt, hogy ezáltal eredményt elérni nem lehet, mert a mézárások a vágatással kapcsolatos olyan körülmények megvizsgálására is ki kívánták térjesztetni az eljárást, amilyenre utasítást az ügyosztály nem kapott a tanácstól; már pedig föltétlenül szükséges, hogy a vizsgálat tárgya a legpontosabban meg legyen állapítva. Folkerte ezért az elnöklő Hermann Béla tanácsos a mézárás ipartestületet, hogy újból térjesztzen be kérelmet a tanácshoz, amelyben jellezze, hogy miféle körülményekre kívánja kiterjesztetni a próbavágatáskor való vizsgálatot. Tegnap ugyanis a mézárások nemcsak a súlynövekedés megállapítását kérték, hanem a fagygyuban, borbén, husban stb. mutatkozó különbsézetek kutatását is.

Közbányai sertéspiac, decz. 9. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 47-5—48-0 kr. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 46—47 krajczár. Fialtal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 48-5—49-5 kr. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 49—50-0 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban; 50—50-5 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 47-5—48 krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 47—47-5 krajczár. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban, 45—46 krajczár. Sertéslétszám: 1898. decz. 7. napján volt készlet 33004 darab, decz. 8-án felhajtott 1001 db, december 8-án elszállított 818 darab, december 9-ére maradt készletben 38187 darab. A hizott sertés üzletrányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, decz. 9. A ferencvárosi petroléumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvására 1898. decz. 8-án érkezett 917 drb. Készlet 284 darab, összes felhajtás 1201 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 345 drb, elszállítatlan maradt 856 drb. Napi árak: 120—180 kilós 44—46 kr., 220—280 kilós 46—47 krajczár, 320—360 kilós 47—48 kr., öreg nehéz 45—46 krajczár, malacz 33—40 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Közlekedés.

Vasut-megnyitás. A püspöpladány—füzesgyarmati helyiérdekű vasutnak műtanrendőri bejárása tegnap Papp Árpád miniszteri titkár vezetése alatt tartott meg. A bizottsági elnök a vasutat a kereskedelemügyi miniszter nevében folyó hónap kilenczedikétől a közforgalomnak átadta.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, december 9.

Lanyha külföld.

Tegnap csak nálunk szűnelt a tőzsdei forgalom. A külföldi piacokon, az ünnep daczára, folytatták a munkát, amely az árak lerombolására irányul. Amerika járt elől a lanyhaságban. A tengerentuli piacokon a két üzleti napon kéj czentig terjedő csökkenést szenvedtek az árak, főleg az export-kereslet apadása, valamint ama körülmény folytán, hogy a decemberi határidőre a szállítások várakozáson felüli jelentékeny mennyiségeket karolnak fel. Ehhez járult még a Cincinnati Price Current jelentése, hogy az időjárás felette kedvez a vetéseknek, amelyek nagyjában meleg hótakaró által védve vannak az idő viszontagságai ellen.

A londoni The Baltic vásáron a vevők feltűnő tartózkodást tanúsítottak. A buzaárak tegnap és ma négy pennyt veszítettek, Liverpoolban egy pennyt.

Berlinben szintén lanyha volt az irányzat főleg kedvező argentinai termésjelentésekre.

Párisban fél frankig terjedő árvesztéséget szenvedett a buza ára az elmúlt két napon.

Természetes, hogy nálunk ily előzmények után szintén lanyha volt a hangulat és a határidőpiacra buza nyolcz krajczárnyi, rozs tizenhárom krajczárnyi és tengeri öt krajczárnyi árvesztéséget tapasztal.

Zárul a márcziusi buza 9 forint 73 krajczáron, az áprilisi 9 forint 52 krajczáron, a rozs 8 orint 35 krajczáron, a tengeri 4 forint 90 krajczáron, a zab 5 forint 96 krajczáron.

A készáru piacra az összes cikkek iránt kevés vételkedv mutatkozott és csak 5—10 krajczárral olcsóbban voltak elhelyezhetők.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 10-75 frton, 500 mm. 78 k. 10-72-5 frton, 100 mm. 78-3 k. 10-60 frton, 400 mm. 78 k. 10-65 frton, 600 mm. 77 k. 10-47-5 frton, 2700 mm. 77 k. 10-57-5 frton, 100 mm. 77 k. 10-45 frton, mind három hónapra.

Pestvidéki: 100 mm. 80 k. 10-65 frton, 100 mm. 80-5 k. 10-72-5 frton, 200 mm. 78-3 k. 10-45 frton, 100 mm. 78-3 k. 10-47-5 frton, 100 mm. 78 k. 10-47-5 frton, 100 mm. 78 k. 10-30 frton, 400 mm. 72 k. 9-95 frton, mind három hónapra.

Bánsági: 500 mm. 78 k. 10-85 frton, 100 mm. 75-5 k. 10-25 frton, mind három hónapra.

Fehérmegyei: 400 mm. 77-5 k. 10-32-5 frton, három hónapra.

Dunai: 600 mm. 76 k. 10-10 frton, 2000 mm. 74-5 k. 10-10 forinton három hónapra.

Rosz. 200 mm. pestvidéki Budapest, 8-25 frton, készpénzben.

Tengeri. 100 mm. 3-60 frton, Versecz, 100 mm. Budapest par. 4-20 frton.

Árpá. 100 mm. takarmány, 6-50 frton, Budapest.

Zab. 200 mm. 6-05 frton, 200 mm. 5-57 forinton, 100 mm. 5-90 frton, 200 mm. 5-85 frton készpénzben.

Raktárállomány.

Közraktár: Buza 98000 mm. Rozs 7500 mm. Árpá 59300 mm. Zab 32500 mm. Tengeri 6900 mm. Liszt 9400 mm.

Raktárház: Buza 64076 mm. Rozs 2019 mm. Zab 3747 mm. Tengeri 202 mm. Liszt 1242 mm.

Silos: Buza 26200 mm.

Gabonaforgalom:

1898. december 8.

	érkezett	elszállított
m é t e r m á z s a		
buzából . . .	26348	8010
rozból . . .	8187	—
árpából . . .	722	101
zabból . . .	812	—
tengeriből . . .	810	—

Hivatalos készárnyjegyzések.

Table with columns for 'Áru', '100 kgr. készárny-ára', and '100 kgr. készárny-ára'. Rows include items like 'Buza', 'Rozs', 'Káposzta', etc.

Hivatalos határidőjegyzések.

Table with columns for 'Áru', 'Határidő', 'december 7-én', 'december 9-án', and 'Létszámolt árak'. Rows include 'Buza', 'Rozs', 'Tengeri május', etc.

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 9.74-77-9.73 frton, április 9.57-60-9.54 forint, Rozs márczius 8.43-8.37 frton, Tengeri május 4.92-4.90-4.90 Zab márczius — forinton, Repce — frton.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, december 9.

A mai tőzsdén magasabb külföldi kurzusokra az irányzat szilárd volt és úgy nemzetközi értékek, mint helyi papírok magasabb árfolyamokhoz keltek.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 389.50-389.75, Jelzálogbank 244.25-244.75, Osztrák magyar államvasut 361-361.25, Rimamurányi 281.75-285.50 forint.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajáradék 97.85-97.87 1/2, Keresked. bank 1438, Selgőtarjáni 598-603, Közuti vasut 369.75-370.25, Villamos vasut 219-220, Magy. hitelrészvény 389-390.50, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 101.50-102, Magyar jelzálogbank 244-245, Magyar leszámító bank 257.50-258.75, Rimamurányi 284.75-286.25, Osztrák hitelrészvény 360.10-361.20 Osztr.-magy. államvasut 360.90-364, Regalekötvény 100.55-100.60, Bank-egyesület 101.—, Aszfalt 220.—, Ganz 2250, Budapesti villamosok 116.50 frton.

Dybiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holtanra 2-2.50 forint, 8 napra 4-5. frt, december utólfára 8-9.— forint.

Délután 1 óra 30 percig zárulnak:

Table with columns for 'Áru', 'dec. 9.', 'dec. 7.'. Rows include 'Magyar aranyjáradék', 'Magyar koronajáradék', 'Magyar hitelrészvény', etc.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns for 'Áru', 'dec. 9.', 'dec. 7.'. Rows include 'Osztrák hitelrészvény', 'Magyar hitelrészvény', 'Osztr.-magyar államvasut', etc.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, december 9. Zsira dék irányzata hanyatló. Az árak —50-1 forint csökkentek. — Szilva és szilvaiz változatlán.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns for 'Faj', 'Ar 100 kilogrammra', 'Pénz', 'Ára'. Rows include 'Borsó', 'Korona', 'Szilva', 'Közvetlen', 'Közvetlen', 'Közvetlen', etc.

Budapesti vásárocsarnok.

Budapest, december 9. A vásári forgalom: Husnál forgalom élénk, árak csökkentek. — Baromfi élénk, árak szilárdak. — Halban élénk, árak változóak. Tej és tejtermékek élénk, árak változatlanok. Tojásnál élénk, árak csökkentek. Zöldszőlőnél csendes. Időjárás derült, hideg. A központi vásárocsarnokban nagyban eladott élelmiszer-árjegyzése a következő: Hus. Marhabús hátulja I. 52-56 ft. II. 50-52 ft. Birkahús hátulja I. 33-40 ft. II. 31-38 ft. Borjúhús hátulja I. 65-70 ft. II. 55-65 ft. Sertésbús iszondú 4-50 ft, vidéki 40-46 ft (Mindenkint 100 kil. nkint.) Kolbász füstölt 50-80 kr (kilónkint). Sertészsír hordóval 57-0-57-5 frt (100 kilónkint). — Baromfi (élő). Tyúk I pár 1.10-1.40 frt. Csirke I pár 0.60-1.20 frt. Lud hizott kilónkint 40-60 kr. — Különlétek. Tojás I lada (144 db) 39-0-40.0 frt. Sárgrópa 100 kötés 1.60-3.50 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.0-1.0 frt. Lencse m. 100 kiló 7-9 frt. Bab nagy 100 kiló 7-9 frt. Paprika I 100 kiló 30-60 frt. II. 20-30 frt. Vaj I rendű kilónkint 0.85-0.90 frt. Tea-vaj kilónkint 0.95-1.10 frt. Burgonya, rozsa, 100 kiló 1.60-1.80 frt. Halak. Harcsa (élő) 0.65-1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.65-1.00 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40-0.60 frt.

Szesz.

Budapest, december 9. Finomított szesz nagyban 54.25-54.50. Finomított szesz kicsinyben 54.75-55.—, Élesztő szesz nagyban 54.50-54.75, Élesztőszesz kicsinyben 55.—55.25, Nyersszesz adózza nagyban 53.25-53.50. Nyersszesz adózza kicsinyben 53.75-54.—. Nyersszesz adózzal (exknt.) 14.—14.25. Denaturált szesz nagyban 21.—21.25. Denaturált szesz kicsinyben 21.50-21.75. A kontingens nyersszesz ára Budapestén — forint. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzletés mellett értendők.

Bécs, december 9. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 18.30 forintig kelt el. Zárlatjegyzés azonnali szállításra 18.10-18.30 forint. Decemberre 18.— forint.

Prága, december 9. Adózott tripló-szesz 53.75-54 frt, adózzal szesz 17.75 frton azonnali szállításra kelt el.

Triest, december 9. Kiviteli szesz tartályokban szállítva román és magyar áru 12 frt, cseh áru 11.25 forint 90% hektoliterenkint nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, december 9. Buza és rozs gyengült, zab és tengeri szintén bágyadt. Buza tavaszra 9.65-9.62 forint, zab tavaszra 6.20-6.22 forint, tengeri május-juniusra 5.24-5.22-5.23 forint, rozs tavaszra 8.50 forint kötetett.

Hivatalosan jegyzetelt:

Buza tavaszra 9.60-9.61, rozs tavaszra 8.45-8.46, tengeri május-juniusra 5.20-5.22, zab tavaszra 6.20-6.21 forint.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, december 9. Az előtőzsdén különösen vasipari részvények emelkedtek. A délitőzsdén még államvasuti részvények is emelkedtek. Csak általában köszönbánya részvények ocsóbbodtak.

Az előtőzsdén. Osztrák hitelrészvény 360.50-360.12, Anglo-bank 156-157 Unionbank 295, Osztrák-magyar államvasut 360.75-361.50, Déli vasut 67.75, Tramway 549-551, Török dohány 125.50-125.75, Alpési bánya 198-202, Prágai vasipar 1003-992, Májusi járadék 101.15, Osztrák koronajáradék 101.30, Török sorsjegy 58.60-58.80, Német márka 59.07 forint.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészv. 361.12, Anglo-bank 157.—, Bankver. 265.—, Union-bank 295.—, Länderbank 233.25, Osztr.-magyar államvasut 363.50, Déli vasut 66.—, Elbevolgyi vasut 261.00, Északnyugoti vasut 246.50, Török dohányrészvény 124.—, Alpési bánya 203.10, Májusi járadék 101.15, Török sorsjegy 58.80, Német márka 59.02 Fegyvergyár 200.50 forint.

Délután 2 óra 30 percig jegyeztek: 4-2% os papíráradék 101.10, 4-2% os ezüstjára-dék 101.05, 4% os osztrák aranyjáradék 120.85, Osztr. koronajáradék 101.20, 1860 sorsjegy 140.25, 1864. sorsjegy 193.50, Osztrák hitelsorsjegy 203.50, Osztrák hitelintézeti részvény 361.—, Angol-osztrák bank 156.75, Union-bank részvény 294.50, Bécsi Bankverein 265.—, Osztrák Länderbank 232.50, Osztrák-magyar bank 915.—, Osztrák-magyar államvasut 363.25, Déli vasut részvény —, Elbevolgyi vasut 261.50, Dunagőzhajózási részvény 451.—, Alpési bányarészvény 202.60, Dohányrészvény 118.—, 20 frankos 9.56, Császári kir. ver-arany 5.71, Londoni váltóár 120.70, Német bank-váltó 59.02, Tramway 547.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, december 9. A déli tőzsde zárata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 360.82, Anglo-bank 157.—, Bankverein 265.—, Union-bank 294.50, Länderbank 232.75, Osztrák-magyar államvasut 360.—, Déli vasut 65.50, Elbevolgyi vasut 261.75, Észak-nyugoti vasut 246.50, Török dohányrészvény 117.50, Alpési bánya 202.40, Májusi járadék 101.10, Török sorsjegy 58.70, Német márka 59.05, Német márka uttimóra 59.03 forint.

Fránkfurt, december 9. (Zárlat.) 4-2% os ezüst-járadék 85.25, 4% os osztrák aranyjáradék 101.60, 4% magyar aranyjáradék 101.75, magyar koronajáradék 97.70, osztrák hitelintézeti részvény 304.37, osztrák-magyar bank 7.75, osztrák-magyar államvasut 305.50, déli vasut 59.75, bécsi váltóár 169.15, londoni váltóár 204.17, Párisi váltóár 307.05, bécsi Bankverein 224.—, Union-bank részvény —, villamos részvény 137.20, 3% magyar arany-kölcsön 87.90, Alpési bányarészvény 170.—, 4-2% os papíráradék —, Elbevolgyi vasut 229.25. Az irányzat szilárd.

VIZÁLLAS.

— December 9-én. —

Table with columns for 'Fajta', 'Vízárás', 'Vízállás', 'Áradás', 'Fajta', 'Vízárás', 'Vízállás', 'Áradás'. Rows include 'Buda', 'Pest', 'Duna', 'Tisza', 'Sárvíz', etc.

Islet megnevezése: * = Jéges víz; + = Ólalt; — = 0 alól. — = Áradó; > = Apadt; < = Kötözés. Megjegyzések: Helyenkint jelentéktelen csapadék volt; maximum Pécsot 3 mm. A Dráva apadó jellegű, csak Linc, Paks és Mohácsnál mutatkozik jelentéktelen áradás. — A Tisza egész hosszában apadt, T. Becsnél 1 cm-t árad. — A Dráva és Száva apadnak.

SZERELEM NÉLKÜL

Francia regény.

(21)

Írta: PIERRE DAX.

Alig ment néhány lépésnyire, olyan neszt hallott, mint a falevelek rezgése. Ujból csalódna? Visszajött, hogy bemenjen a sátorba. Lassan kezdte nyitni az ajtót. Lucienne ellentállott... A fiatal ember egész testében remegett, körülnézett újból, de nem látott semmit: mindenütt csend. Aztán összeszedve minden erejét és eltelve a vágytól, hogy elhárítsa az akadályt, belökte az ajtót.

Egy sóhaj vegyült az ajtó nyikorgásába.

A felhomályban Steibel észrevette Lucienne-t, ajultan, sápadtan, összeszorított ajkakkal, arcában mérhetetlen szenvedés kifejezésével.

Félt, remegett, ő aki nyugodtan nézett szembe a halállal néhány perc előtt. Súlyos aggodalom nehezedett a lelkére és megbénította tagjait. Itt volt előtte Lucienne, aki szenvedett és ő miatta szenvedett... Mit tegyen? ... Nem bírt többé magával.

— Lucienne! ... Lucienne! ... kiáltott föl tédre hullva.

Lucienne feltekintett, maga körül nézett, nem tudva mi történt vele. Aztán megjött az öntudata s zokogásba tört ki.

— Bocsánat! ... Bocsánat! ... én vagyok oka mindennek ... Bocsánat! ... ismételte Steibel, ajkaihoz szorítva a fiatal asszony kezét.

Lucienne emlékezni kezdett. S minél világosabbá lett előtte helyzete, annál metszőbb volt fájdalma. Mintha megnyitlak volna mind a régi sebek. E lelkiszemvédek közepe láta csak igazán mennyire elhagyott, most érezte csak boldogtalansága teljes súlyát. Szívéhez szorította a kezét: önkéntelen mozdulata volt ez, mintegy jelképekül annak, hogy nincs szenvedés, amit még elviselni tudna s hogy ami gyötrelmet rejt ez a megkínzott szív, az örök titok maradjon, egyedül az ő titka legyen! Ne tudja meg senki, mi sebei a lelkét, legkevésbé Steibel Albert. Lucienne nem tartozott azok közé, kiknek fájdalma az idegek lecsillapultával elmúlik. Ifjúsága egész hevével, nőiségének egész őnzetlenségével szeretett s egyike volt azok-

nak a nőknek, kik nem beszélnek szerelmükről, de akik szó nélkül tudnak meghalni azért, akit szeretnek.

Steibel eltalálta gondolatait s úgy érezte hogy megszakad felindulásában. Mit mondjon, hogy ne bántsa meg Lucienne-t? Hogyan fojtja vissza érzelmeinek kitörését? Hogyan merítsen feldult lelkéből olyan szót, mely Lucienne-t megnyugtathatná? S bele tekintve e gyengéd nézésű szemekbe, hogyan legyen ura önmagának, indulatainak s hogyan palástolja a kínos gyönyört, mit neki ez az együttlét okoz?

Lucienne csakhamar összeszedte erejét. Felébredt benne a veszély tudata, mit az együttlét hozhat életére s maga előtt látta minden köyetkezményét: a szégyent, a bukást, az erkölcsi süllyedést.

Kínos csend állott be, ünnepélyes némaság, mely még közelebb vonta egymáshoz ezt a két szívet.

Lamoureyre árnya vonult el Lucienne szemei előtt. Elpirult. Csendesen kelt fel és egyénisége egész méltóságát helyezve a hangjába, mondta:

— Menjünk innen! ...

Steibel, kiben a tisztelet elnémitotta a szerelem szavát, meghajította magát és követte Lucienne mozdulatát. Kinyitotta a gyengén betámasztott ajtót. A fiatal asszony sápadt arca kivált a homályból. Mindketten kiléptek a sátorból. Steibel felajánlotta karját, azonban Lucienne nem fogadta el. Szónélkül mentek végig a gyaloguton. Lépteik alatt nyikorgtak a kavicsok ...

Bizonyos, hogy Lucienne hallgatagsága nem az elkövetett bűn miatti szégyen némasága volt, mert hiszen Steibel még csak meg sem is ölelte. Egy tiltott szó sem esett közöttük. Steibel mámorra, Lucienne félelme, hogy a fiatalember megérti, belát a lelkébe: mindez ebben a kínos némaságban fejeződött ki.

És ez mindent elárult. Ez volt, amitől Lucienne félt: mert ebben a néma vallomásban elárulta felteve őrzött titkát.

Szerette Steibelt. A fiatal ember ime tudja ezt s ez bántja Lucienne-t!

(Folytatása következik.)

Felölös szerkesztő: Kálnoki Izidor.

Advertisement for Blaha Lujza pipere-crème. Includes text: 'A legbecsesebb Karácsonyi és újévi ajándék', 'A női szépség (az ideális szépség)', and an illustration of a woman's face.

Advertisement for Sternberg Armin és Testvére. Includes text: '10 forint egy zongora', 'hangolása és karbantartása egész évre.', 'Egyszeri hangolás 2 forint.', 'Zongoratermek: Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körutcsarkán) ZENEPALOTA.'

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. december 9-én.

Table with multiple columns listing various financial instruments and their prices. Categories include: Állampapírok, Záloglevelek, Részvények, and various bank and company shares.

SZINHÁZAK.

Budapest, 1898. szombat, december 10-én.

NEMZETI SZINHÁZ

Évi bérlet 216. Havi bérlet 10. Másodszor:

John Gabriel Borkman.

Színmű 4 felvonásban. Írta Ibsen Henrik. Fordította Jászai Mari.

Személyek:

John Gabriel Szencsvay, Günzöld Hevly L., Erhart, a fők Dezso, Eustheim Ella Jászai M., Vilsonné Fanny Farkasné, Földal Vilmos Gabányi, Fróda, a leánya T. Vízvári, Malena Demjen M.

Kezdeté 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 233. Havi bérlet 6. Fumagali Leo ur vendégfelépítéssel:

Rigoletto.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzte Verdi. Szövegét írta Piave. Fordította Nádaskay L.

Személyek:

Mantua hercege Perotti, Rigoletto, pohóc Fumagali L., Gibia F. Pekny, Spuzafroide Szendrői, Margalena, nővere. Hilgermann, Montersona Mihályi, Borsá Balnoki, Marulo Ney B.

Kezdeté 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Előszór:

Az unatkozó király.

Spanyol operette 3 felv. előjáték-kal. Írták Miguel Ramos Carmon és Vital Aza. Fordították Szalai E. és Hevesi S. Zenéjét szerzte Chapl.

Személyek:

A király F. Hegyi A., A hadügyminiszter Némethi, A tengerügyminiszter Solymosi, A pénzügyminiszter Ujvári, A belügyminiszter Tóllagi, Egy kapitány Kassai, Egy tiszt Kenedich, Juan, tanácsadó Horváth Y., Mária, a felesége M. Csáti, A falu bíráló Kiss M., Réca ruhona Z. Bárdy G., Jeremiás ruhona Vidor, A német követ Várnai, Az angol követ Lubinszky

Kezdeté 7 órakor

KISFALUDY SZINHÁZ.

Fedora.

Színmű 4 felvonásban. Kezdeté 7 órakor.

VÁRSZINHÁZ

Nagy bérlet 21. Havi bérlet 6.

Jefte leánya.

Vígjáték 1 felvonásban. Írta Felice Cavallotti. Fordították: Kényi Dezso és Farkas Amadé.

Személyek:

Albéri Marjo Horváth, Emma, neje Csilling T., Villalba Arzonia Miroslav, Varchi dr. Császár

Bűnhődés.

Színmű 3 felvonásban. Írta Dumas Szász. Fordította Feszlér Andor.

Személyek:

Henry Dumont Mihályi, Jean Alvarez Ivánfi, Mathilde P. Munkács, Jeanne, kis leánya Rudai E., Larcenyne Szencsvayné, Szilga Marozs

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

339. szám. 332. szám.

A tekenősbéka.

Bohózat 3 felvonásban. Írta Lem Gandillot. Fordította Fül. J. Baka.

Személyek:

Champagner Géth, Léonia, felesége Lányi L., Lemarruismé, Niltó L., Briguet Gál, Jamar, ügyvéd Balassa, Adolyhe Tapaszai, Gibotlean Rémanófi, Gibouleane Hungary, Jufette, leányok Vausányi L., Angéla Pécsi P.

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

B. A. L. E. K.

(Cabinet Piparín)

Operett 3 felvonásban. Írták H. Farnoni és P. Bononi. Zenéjét szerzte Hervé. Ford. Halkósi Viktoré s Malai Emma

Személyek:

Pepertin Bonos, Mertingard Szilgyi, Barkinéd, festő Halkósi, Veliver Habsi, Roussignac Rémanófi, Leó, festőművész Orlay Z., Columbe Leófi, Zepinde Vlád, Céline Bókai Irén, Anita Svaló E., Egy ur Erdős Béla, Corina Varga, Léila Hábos

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Nemzeti Színház, Magyar Operaház, Vigaszínház, Népszínház, Magyar Színház, Vár Színház. Rows include dates and titles like 'Rafael', 'John Gabriel Borkman', 'A király mondta', 'Az édes', 'Az unatkozó király', 'Aranylakodalom', 'B. A. L. E. K.'

Finom női fehérneműket és menyasszonyi kelengyéket

kanitz Ferencz és Tsa szépeességi vászonraktára Budapest, IV., Kossuth Lajos-utoza 11.

Amateur fényképészek

részere, egy külön felvételi műtermet és laboratóriumot gépeikkel és összes szükséglettel ellátva berendeztem, ahol felvételeket zavartalanul ki is dolgozhatják, vagy olcsó árak mellett kidolgozás végett átveszem.

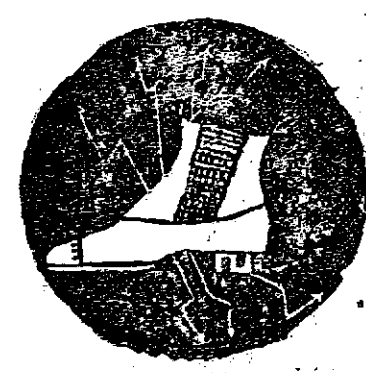
Felvételek este magnézium világításnál is történhetnek.

KURZWEIL FRIGYES fényképész V. ker., Dorottya-utca 11. sz.

Cselédek 1 frt 50 kr. biztonságát betegségek esetére... elváltja minden mellékdíj nélkül a "ZION" jótékonyági egyesület VII. kerület, Erzsébet-körút 28. szám. (Telefon 50-49.)

FOGAK Fogorvos dr. NEUFELD, Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota. Vasár- és ünneppalapon délután 4-5-ig.

Villamos lábbelik Szabadalmazza az összes kulturáriumokban. Számos emberre gyógyítás, egészségesnek áruzer a megbetegedést ellen.

Ezen villamos cipők sarkában egy-egy villamos áramot gerjesztő anyaggal töltött elem van behelyezve, mely a cipővel egyen testben állandóan keringő s cipőnkint kb. 1-2 Volt feszültségű egyenáramot szolgáltat, ami igen kellemes érzést idéz elő. A villamos cipőket ne tévesztük össze a forgalomban levő ugyanevvelélt Volta-kerék-ekkel mert a villamos cipő az egész szervezetet átjáró motorikus villamosáramot gerjeszt. Áramgerjesztő tokjainkat új, egy már meglévő lábbelibe is bármely cipőszá könnyen behelyezhet: a sarkába, miért is mindenké saját cipőszárából maradhat. Villamos tokjaink egy-egy pár cipőt végig szolgálhatnak.

Feltaláló és szetkaldó KELLERMANN B. villamstechnikus Kecskeméten, Fürj-utca 84. sz. 1 pár villamoscipő ára 2 frt, 3 pár megrendelésénél portómentesség. Cipőszek és kereskedők kedvezményben részesülnek.

Katona-ügyekben legjobban, legrosszabban és legolcsóbban eljár és elintéző reklamációkat, meggyez utlevelokat, időbeli nőtársak engedélyeket, eljár a tiszt urak és önkéntesek bevezetését ügyekben, konvertál és bevezet a tiszt urak részére hárszági övdekkokat stb. a Domlako János V. csász. és kir. százados tulajdonát képező Katonaügyi iroda Budapest, VII., Kerepesi-ut 6. sz.

Szalkalkalmasabb karácsonyi ajándékok. BÁRÁNY DEZSŐ mű-hangszerkészítő

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 57. Szpecialista régi mesterhangszerek javításában. A legújabb hegedűgerendák feltalálója. Különlegességek a legfinomabb üveg és német burokban. Mindennemű hangszerek nagy raktára, u. m. önműködő és hajtó családi zeneművek, használt és ócska hangszerek ujjakkal becséreltetnek. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legszebb karácsonyi ajándék

Az összes magyar műkritikusok egyhangú véleménye szerint a legszebb magyar könyv a RÉVAI TESTVÉREK IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG kiadásában megjelent

Kiss József költeményei illusztrált diszkiadása.

A legnagyobb negyedrés alakú, pompás díszkötésű mű, tiszonyos fényvetésű (Heliogravur), tiszony autotypikus színes műmelléklet és harmonikus esztétikusságot foglal magában. A képeket a nagybányai művészkolónia tagjai festették: FERENCZY KÁROLY, GRÜNWARD BÉLA, RÉTHY ISTVÁN, HÖLLÖSY SIMON és THORMA JÁNOS.

A pompás díszmű ára fényes vászon-díszkötésben 24 forint. Egymástán fizetendő 2 frtos havi részlet fizetésre rendelhetik meg a díszművet az „Országos Hírlap” olvasói ha az alábbi megrendelő laponevaláírásukkal ellátva az „Országos Hírlap” kiadóhivatalába beiktüdik. Az „ORSZÁGOS HIRLAP” kiadóhivatala Budapest, VIII., József-körút 65.

Az „Országos Hírlap” kiadóhivatala által megrendelem a mű kiadóitól Révai Testvérek irodalmi intézet részvénytársaságtól! Kiss József költeményei illusztrált diszkiadását díszkötésben 24 frtért és kötelezem magamat a mű átvételétől kezdve havonként 2 frtot mindaddig a munka kiadóinak Budapestén fizetni, míg a teljes vételár törlesztve nincs. A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rajtam postai megbízás útján (30 kr. postaköltség hozzászámítása mellett) beszédhetők. Hely és kelet: Név és állás: Ezen rendelőlapp levelező-lapra ragasztandó és az „Országos Hírlap” címére kiiktendő.

Nagy bolthelyiség a József-körút legélénkebb helyén azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

A József-körút és Baross-utca sarkán levő „Commerce” kávéházban naponként hangverseny Oláh Józsi kitűnő szolista Londonhól visszaérkezett híres zenekara. Számos látogatást kér Kiváló tisztelettel Káldor Zsigmond.

Sabária-kávéház Dohány- és Nyár-utca sarkán. Ma és mindennap hangverseny Hölgyszászolalj FLORENCA kisasszony és Kaltenecker Gusztáv karmester vezetés alatt álló kedvelt női zenekar. Kitűnő italok és ételek legmérsékeltbb áron. Számos látogatást kér SPITZ SAMU, kávész.

PROPELLER-szálloda. Budapest, VI., Sziv-utca 52. Andrassy-ut és Podmaniczky-utca között Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, miszerint fent nevezett czim alatt szállodát nyitottam. Az intésezen berendezett szobák 80 krtól feljebb állnak a t. közönség rendelkezésére. Kiváló konyha. Pontos kiszolgálás. Kitűnő tisztelettel a szálloda-tulajdonosa.

Megrendelhető:

1. Utánvétellel bérmentve.
2. Két forintos havi részletre a megjelenést 12 kötet egyszerre szállítva.
3. Egy forintos havi részletre egyelőre 6 kötet szállítva, 10 részlet lefizetése után további 6 kötet.

Mikszáth Kálmán
művel:

- I. A fehérvári vármegye.
- II. Az apró gazdy és a nóp.
- III. Házasságok uraimék.
- IV. Páncsok a házban.
- V. Tavaszi rügyek.
- VI. Orak és paraszok.
- VII. A két kolosdiák.
- VIII. Elő és folyosó.
- IX. A beszélő kút.
- X. Perény.
- XI. Levargárak, kis primás.
- XII. Katághy Károlytól levelek.

Mikszáth Kálmán

összegyűjtött munkái.

Olcsó egyöntetű diszkiadás 12 kötetben

A gyűjtemény ára **36 frt**
diszkiadásban

A kötetek fényesen vannak kiállítva, piros vagy barna kötésben.

Méltóztassék az alábbi rendelőlappot levágni és aláírva lapunk kiadóhivatalához beküldeni.

A Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvény-társaságnak Budapeston. Megrendelem a T. Társaságtól az „Országos Hírlap” kiadóhivatala útján.

MIKSZÁTH KÁLMÁN összegyűjtött munkáit
12 diszkiadású kötetben 36 forintért.

a) Utánvétellel bérmentve.
b) 2 forintos havi részletfizetés mellett, a 12 kötet egyszerre való szállítását kívánva.
c) 1 forintos havi részletfizetés mellett, olyképen, hogy 6 kötet azonnal szállíttassék, a további 6 kötet pedig 10 részlet lefizetése után.

Az első részlet utánvétellel szállandó be, a továbbiak 129... hótól mindaddig fizetendők a Társaság pénztáránál Budapeston, míg a mű vételére előzetesen nincs. A részletfizetések be nem tartása esetén sziveskedjék a Társaság az esedékes összegek postai megfizetés útján, a postaköltséggel hozzájárulása mellett beszedni. A részletek elmulasztása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a gyűjteménynek teljes vételére esedékesnek válik. A gyűjteménynek a befizetett részletek által még nem fedezett része a részvény-társaság tulajdona marad.

Lak hely: _____ Név: _____
Kötet: _____ Állás: _____

Czélszerű
ajándéktárgyak
50 krtól — 5 frtig
LUSTIG EDE-nél
uri, női divat és fehérműraktára.
Kerepesi-ut 2. sz.

A nagy krach!
New-York és London az európai szárazföldet és hegyiák kíméletlenül és így egy nagy ezüstvárcsúcsra kényszerítve lőn egész készletét a munkásoknak nagyon csekély magánértékű ellenértékért. Ennivaló felhatalmazva ezen megbízás keresztülvételére. Ennek fogya mindenkinek megköszönöm a következő tárgyakat csupán **frt 0.60** megfizetés ellenében, és pedig:
6 db legfinomabb asztali kés, valódi angol pengével,
6 db amerikai szabadalmazott ezüst-világítólámpa,
6 db amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyv,
12 db amerikai szabadalmazott ezüst-késkanalat,
1 db amerikai szabadalmazott ezüst-levonórót,
1 db amerikai szabadalmazott ezüst-tajánró,
2 db amerikai szabadalmazott ezüst-tajánró,
6 db angol Victoria-üstökészlet,
2 db feltűnő keltő asztali gyertyatartó,
1 téaszűrő,
1 db legfinomabb ezüskorhántó.
44 db összesen csak **frt 0.60**.
A fenti összes 44 tárgy szelvétt 40 forintba került és most csak **frt 0.60** minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen felbecsült; mely ez ezüst-szint 25 évig megtartja, amiért jótállást vállalnak. A legjobb bizonyíték, hogy ezen híretek

nem szédélgesen
alapul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magamat mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszatéríteni; és senki semulassza el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen díszgarnitúrát megnézze, mely
karácsonyi, újévi, menyegző és alkalmi
ajándéknak minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:
A. HIRSCHBERG'S
Hauptagentur d. vereinigten amar. Patent-Silberwaarenfabriken.
Wien, II., Rembrandtstrasse 19/0 Telephon Nr. 7114.
Szétküldés a vidékre utánvétellel vagy az összegjelöléssel be küldésével. Tiszttó por hozzá 10 krajczár.
Osak a mellékelt végjeggyel valódi (egészségi érc).
Kivonat az elismerő iratokból.
Küldeményt megkaptam s meg vagyok elégedve: kérek még egy küldeményt 6 frt 00 krtól.
Kolozsvár, Baró Bányfő.
A küldeményt megkaptam s azzal meg vagyok elégedve.
Laid, 1898. szept. 1. C. Chotek-Gudenus gróf.
A közléti legcseggobb megeléggéppel kaptam; kérek még egy nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utca 7.
Dr. Falkerl Alajos, cs. és kir. katonavörös

Rum, finom likörök, mézbor és mézlikör.
Bárki hideg uton minden készletük nélkül kiténő minőségben előállíthat. Dugók. Gumitümlők. Minden borbetűgés elleni szerek. Kézilési könyv és árlap ingyen.
Watterich A., Budapest.
5. Dohány-utca 5.
ALAPITTATOTT 1869. ALAPITTATOTT 1869.

A feltaláló Dr. Meidinger tanár az által kizárólag kitalált
Meidinger kályhagyár
Heim H., Budapest és Bécs
os. és kir. művéri működés.
Kiténő hírnevű os. és kir. kiz. szab. kályháink
MEIDINGER-OFEN
H. HEIM
valóságban osak is főkémben
Budapestben, Thonet-udvar, kaphatók.

Igazgatói, cégvezetői
vagy
irodafőnöki állást
kérés nagyobb vállalatnál kereskedelmileg művelt egyén, kinek ily minőségben hosszabb gyakorlata van. Ajánlat „K. B. S.” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

EN CSILLAG ANNA,
akinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányu kenőcsöm 14 havi használatától nőtt meg. Ezt a kenőcsöt a legelőkelőbb orvosok mint egyetlen szert ajánlják hajkihullás ellen, a hajnövés elősegítésére és a hajbőr-erősítésére, uraknál elősegíti a szép erős szakállnövést és már rövid használat után úgy a haj, valamint a szakáll természetes fényt és tömörséget kap és megóvja ezeket a korai őszüléstől a legmagasabb korig.
Tégelye 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 forint.
Postai szőjleküldés naponként a pénz előzetes megküldése, vagy postautánvétellel a világ minden tájékára a gyárból:
CSILLAG ANNA
Wien, I., Seilergasse 7.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előre fizetendő kérésben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 20 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélserű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

LEVELEZÉS.

Mentelmi ügyek kerestetnek. A képviselőház szerdai ülésén egy nagy csomó mentelmi ügy elvesszett. Kéretik a becsületes megtaláló, hogy az iratokat, melyeknek egy se veheti hasznát, e lap kiadóhivatalában „Obstrukció” jellege alatt tegye le.

Piros rózsá. Hogy mennyire örülök feljövetelednek, azt igazán le nem írhatom. Hisz tudod, hogy lemondtam már arról, hogy valaha foglak még látni és ha ez be fog mégis teljesedni, akkor boldog, nagyon boldog leszek. Irj részletesen meg mindent és azt is, hogy én hová írhatok, mert igaz sok oly dolgot szeretnék veled tudatni, mely itt lehetetlen. Csókol és ölel Barátod.

Karácson. Ma levelet küldök a kívánt helyre.

Grete. Várva várt válaszod helyett egy különös tartalmu levelet kaptam. Az Istenért, haj van. Levél vár forrón szerető Faustodtól.

D. 1872. Sürgős levele van, kéretik rögtön átvenni.

Nagyon esinos fiatal lány szeretne levelezni. (később megismerkedni) egy szintén esinos és szelletes fiatalemberrel. Leveleket a kiadóhivatalba kér „Farsang” jellege alatt.

HÁZASSÁG.

Feleséget keres ismeretség hiányában ez uton egy 34 éves 3000 frt évi jövedelemmel bíró elég esinos vidéki hivatalnok. Pár ezer forint hozományt is megkíván, de különös gondot fordít arra, hogy felesége igen esinos, művelt, intelligens családból és jó gazdasszony legyen. Kizárólag komoly, nem anonim leveleket kér „Diskréció” jellege alatt e lap kiadóhivatalába.

ALLÁST KERES.

Raktárnoki vagy szállítási vállalkozásnál egy (kiszolgált katonai), megbízható ember, alkalmazást keres. Írásbeli ajánlatokat „Szorgalom” jellegére kér e lap kiadóhivatalába.

ALLÁST KAPHAT.

Szép kereset alkalma nyílik jó megjelenésű művelt nőknek egy elsőrangú irodalmi műterjesztése által. Ajánlatok „B. C.” alatt e lap kiadóhivatala útján kéretnek.

Ész emberek ezrei panaszkodnak, hogy nincs keresetük. Intelligens egyének jövedelmező foglalkozást találnak. Ajánlatok itt helyben naponta személyesen VI., Váci-körút 21. II. em. 7. sz. alatt jelentkezhetnek, vidékről pedig írásbelileg a legkisebb helységéből is „Munka” jellege alatt szintén a fenti czímen.

OKTATÁS.

Fiatal kisasszony, ki délután 3 óráig hivatalban van, igen mérsékelt díj mellett elvállal. Otthon vagy házon kívül bármilyen írásbeli munkát, vagy elemi-iskolai gyermekek tanítását. Címe megtehető a kiadóhivatalban.

Zongora-órák adására ajánkozik egy házban mint házon kívül, a bécsi-konzervatóriumot kitűnő sikerrel végzett zongoratanárnő. Elsőrendű referenciák. — Címe a kiadóhivatalban.

Correpetitornak ajánkozik gimnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Cím a kiadóhivatalban.

ELADÁS.

Olcsó birtokok és szőlők. Csengőd vasuti állomásnál 40 hold fekete homok-szántó tanyával, 19 hold kitért baszáló, 12 hold legelő, 8 hold magashomok szőlőnek, nagy telepek mellett, ára 8090 forint, átvehető teher 4227 forint. Ugyanott 5 hold homokszőlő ur telepek mellett 1500 frt. Tázlaron 50 hold homok szántónak, szőlőnek, legelőnek 1500 frt. Ugyanott 6 hold fekete homok-szántó, 17 hold homok szőlőnek, legelőnek, ára 993 forint. Könnyű fizetési feltételek. Tulajdonos Gauzer János, Kalocsa.

Egy újraganykocsi nagyon olcsó áron eladó, minden üzlethez használható. Cím a kiadóhivatalban.

Szepesésgyi kárpáti fenyőborovicska, valódi, legfinomabb minőségű, kis üstökben égetett, régi, 5 kiló palackban 3 frt 75 kr. bérmentve, utánvétellel. Ganovszky Gusztáv, fenyőborovicska-gőzfűződé-társaság Szepes-Szombat (Szepesmegye). 6981—8

VÉTEL.

Házi verki olcsó áron kerestetik megvételre. Cím a kiadóhivatalban.

Kétkerekű kéziköcsi, használt, olcsó áron kerestetik megvételre. Cím a kiadóhivatalban.

KIADÓ SZOBÁK.

Utczai butorozott szoba, kétablakos, a dohány-utczában, második emeleten, előszobával, lépcsőházzal különbejáratúval, olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

A Kerepesi-uton egy kényelmes 2-ablakos utcuzi szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Cím a kiadóhivatalban.

HITEL—PÉNZ.

Sürgösen kerestetik 200 frt kölcsön egy jóállású hivatalnoknak. Levelet a kiadóba kérek „Pontos” jellege alatt.

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyleti helyiségnek, vívőteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-5 emeleten azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemeteftü-cukorkát.

Olcsóbb a házi varrónénél! Kitért szabónő elegáns ruhákat készít 5 frtől feljebb, vidékre is. Cím a kiadóhivatalban.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP hölgyközönségéhez!

Megjelent

a legszebb divatújság, a

FRANCZIA DIVATLAP

az „Országos Hirlap” divatlapja.

Szerkeszti: **WOHL JANKA.**

A „Francia Divatlap” egy szerkesztésében mint kiállításában olyan újítást jelent, mely a divat-irodalom minden eddigi termékét fölülmulja és a hölgyközönségnek minden elképzelhető divatkérdésben olyan tanácsadója, amilyen magyarnyelven eddigelé még nem jelent meg.

A **Francia Divatlap** havonként kétszer, és pedig minden hó 1-én és 15-én jelenik meg; terjedelme számonként 13 oldal; minden egyes száma egyaránt kiterjed a női divat minden ágára, a **gyermekdivatra** és a **kézművészkre**; nagy és jelesen szerkesztett képirodalmi és közt hasznu rovatot is tartalmaz, valamint minden számban egy folytatólagos regényt közöl, mely **könyvtalálakjában** nyomtatva évenként **két kötetet ad**; képes divatrésze teljesen Párisban készül; minden számának külső lapja, továbbá belső 4. és 5. lapja gyönyörű színnyomatu képekkel lesz díszítve, így tehát minden szám három oldalon tartalmaz színnyomatu képeket; minden második számához **ingyen adunk** egy életnagyságu kivágott szabásmintát; a „Francia Divatlap” az összes magyar divatlapok közt a legolcsóbb.

Előfizetési ára évenként 3 frt 60 kr., félévre 1 frt 80 kr., negyedévre 90 kr.

Kedvezmény az Országos Hirlap előfizetőinek!

A „Francia Divatlap” előfizetési ára az Országos Hirlap előfizetőinek:

Egy évre 3 forint, félévre 1 forint 50 krajczár, negyedévre 75 krajczár.

Az Országos Hirlap és Francia Divatlap együttes előfizetési ára

Egy évre 17 frt, félévre 8 frt 50 kr, negyed évre 4 frt 25 kr, egy hóra 1 frt 45 kr.

Megrendelhető az Országos Hirlap kiadóhivatalában, VIII., József-körút 65.

Azok, akik már most beküldik a Francia Divatlapra az előfizetési díjat, január elsejéig ingyen kapják a megjelenő számokat és előfizetésük január elsejétől számítódik.